

Slovensko vstúpilo do štvrtej fázy uvoľňovania

Mesto oživa, školy sa otvárajú

Text: Lucia Marcinátová

Miestny úrad v Dúbravke už funguje v štandardnom režime, požičať sa dá aj o knihu v miestnej knižnici alebo si po dohovore zájsť do Dúbravského múzea.

Keď sa ozvali prvé tóny, na chvíľu sme zabudli. Zabudli na rúška, na izolovanie i strach. Kultúra, hoc v inej podobe, zblížila. V rámci projektu Umenie pod oknami zavítali do Dúbravky umelci na dve miesta. Na ulici Pod záhradami sa rozložilo Pavel Bogacz kvartert, z námestíčka pri Dome služieb sa ozvali sláčikárky združené v The Ladies Ensemble. Ich tóny akoby boli postupnou predzvestou, nádejou postupného uvoľňovania.

S ním postupne počas mája začala aj Dúbravka. Miestny úrad, ktorý pandemická situácia zavrela v polovici marca, už funguje v štandardných stránkových hodinách. Čitateľov víta i miestna knižnica na Sekurisovej, i keď v obmedzenom režime, no je možné sa zaregistrovať, knihy vypožičať a vrátiť. Pre vrátenie slúži aj novinka – Bibliobox, ktorá stojí pred Domom kultúry Dúbravka na Saratovskej. Po telefonickom dohovore je možné navštíviť Dúbravské múzeum na ulici Pod záhradami či pozrieť si výstavu v Galérii Villa Rustica v Dome kultúry Dúbravka. Ešte počas apríla sa otvoril aj Park Pekníkova – pre prechádzky a individuálne športy.

Od 20. mája Slovensko vstúpilo do štvrtej fázy uvoľňovania mimoriadnych opatrení. Deti sa od júna vracajú do škôl a škôlok, otvorili sa nákupné centrá, reštaurácie, rúška pri dodržaní päťmetrovej vzdialenosti sú vonku dobrovoľné.

Postupne oživa aj kultúra, povolili sa podujatia pre sto divákov. A ak získa podporu a možnosti, tóny sa tak onedlho ozvú opäť...

Viac na 2. – 3. strane

Aj Dúbravka bude mať zelenú trať

Magistrát avizuje obmedzenia

Podchod odkopaný až na jeho „kostru“, muži v krikľavých vestách, stroje pri trati. Hoci zhotoviteľ pracuje už na poslednej etape modernizácie Dúbravsko-karlovskej radiály od tunela po Molecovu, v Dúbravke dokončujú ešte prvú etapu – podchod Damborského. V súvislosti s jeho „odkopením“ hlavné mesto plánuje dopravné obmedzenia na ulici M. Sch.Trnavského. Aktuálne prebiehajú práce najmä v smere z centra do Dúbravky, potom príde na rad opačný smer. Dúbravčania si pamätajú takmer hodinové zápchy na tejto ceste počas prvej etapy modernizácie na jeseň minulého roka. Teraz sa majú obmedzenia zopakovať. „V smere do centra sú naplánované ďalšie obmedzenia dopravy od 15. júna,“ priblížila Katarína Jánošíková, hovorkyňa hlavného mesta. Dodáva, že doprava pre autá sa zmení. Doprava má byť vedená obojsmernou premávkou v jazdnom páse v smere do Dúbravky. Trať v Karlovej Vsi je po modernizácii prvej etapy zazelenená. Vysadené sú tu sukulentné trvalky – rozchodník. „V Dúbravke bude nasadený od ulice Harmincova približne 170 metrov,“ hovorí Jánošíková. „Posledný úsek s rozchodníkom sa začína 40 metrov za nástupišťom a končí na prejazde

Hanulova, Bagarova. Úsek od Harmincovej po obratisko Karlova Ves zostane v takom stave, ako je dnes.“ Výluka električiek i posledná etapa modernizácie majú trvať do septembra.

(lum)

Rúško vonku pri dodržaní odstupu už od 20. mája nie je už povinné

Na svoj sviatok dostali deti školu

Text: Lucia Marcinátová

Keď 10. marca ostali školy prázdne, nik netušil dokedy. Hovorilo sa o pár dňoch, dvoch týždňoch, nakoniec sú z toho skoro tri mesiace. Zmenil sa život rodín, učiteľov, zamestnancov, zamestnávateľov, všetkých.

Týždne a mesiace mimoriadnych opatrení, zatváraní, obmedzovaní, vystriedali fázy postupného uvoľňovania. Od 20. mája Slovensko vstúpilo do ich štvrtej fázy. Na MDD sa deti vracajú do škôl.

Otvárajú sa materské školy, 1. až 5. ročník základných škôl a tiež školské kluby detí. Vyučovanie aj organizácia škôl a škôlok sú však iné. Dochádzka je dobrovoľná, o tom, či dieťa navštevuje škôlku alebo školu rozhoduje rodič. V školách platia prísne hygienické opatrenia.

V škôlke bez rúška

Mestská časť otvára od 1. júna všetkých 12 materských škôl. Fungujú od 7.00 do 16.00, ráno rodičia môžu vodiť deti medzi siedmou a ôsmou. Materské školy prijímali na jún prednostne deti rodičov v takzvanej prvej línii, čiže deti zdravotníkov, hasičov, policajtov, vojakov a potom deti zamestnaných rodičov a samoživiteľov, aby sa mohli vrátiť z takzvanej pandemickej OČR do práce. Mali prednosť pred deťmi rodičov na materskej dovolenke či tými, ktoré žijú v jednej domácnosti so starými rodičmi.

Do škôlkarských tried môže totiž v súvislosti s koronavírusom nastúpiť teraz len obmedzený počet detí – 15 v jednej skupinke, pričom sú spolu aj deti, ktoré pred mimoriadnym prerušením prevádzky neboli v spoločnej triede. Vytvorená skupina sa nemôže meniť, deti nemôžu „putovať“ z jednej skupiny do druhej, ani keď počet detí klesne. Pri veľmi nízkom počte detí v skupine môže riaditeľka materskej školy urobiť zmenu v nasledujúcom týždni.

Každé ráno materská škola urobí takzvaný ranný zdravotný filter - meranie teploty detí bezdotykovým teplomerom pri vstupe. Po zmeraní dieťa prevezme zamestnanec materskej školy, rodič sa nemôže zdržiavať v priestoroch, ani vytvárať skupinky s inými rodičmi pred materskou školou. Po vstupe do budovy si musí dieťa vydezinfikovať ruky.

V škôlke deti nemusia nosiť rúška. V rúšku však dieťa ráno prichádza a aj jedno náhradné si prinesie z domu a odloží ho v skrinke. Iná je aj hra, vzdelávanie či oddych detí. Materská škola musí dbať na vzdialenosti medzi deťmi. Tie do škôlky nemôžu nosiť hračky či iné predmety z domu, počas tohto mimo-

riadneho otvorenia je tiež zakázané nosenie vlastného jedla. Nepovolené sú stále aj spoločné hromadné akcie materskej školy - rozlúčky s deťmi, besiedky a podobne.

Nemenné skupinky

Žiaci 1. až 5. ročníka sa v júni vracajú do všetkých štyroch základných dúbavských škôl. Starší žiaci a stredoškólači ostávajú naďalej doma, prebieha dištančné vyučovanie, učia sa online. Podobne ako v materských aj základných školách vznikajú skupinky. V skupinách s maximálne s 20 deťmi môžu byť spolu i žiaci, ktorí pred mimoriadnym prerušením prevádzky neboli v spoločnej triede, a deti v nej sa počas týždňa nemôžu meniť. Nemiešajú sa ani počas obedov, prestávok či v školskom klube.

Školy môžu byť otvorené najviac deväť hodín denne, školské kluby detí pre žiakov 1. – 4. ročníka končia o 16.30. Každé ráno v škole sa začína zdravotným filtrom. Žiaci prichádzajú v rúškach, na každý deň potrebujú dve, rezervné rúško si odkladajú do skrinky. Na rozdiel od škôlok, žiak nosí rúško všade vo vnútorných priestoroch základnej školy, okrem vyučovania či pobytu v školskom klube so svojou skupinou.

Podobne ako v škôlkach, aj v školách nie je teraz možné nosenie vlastného jedla a platí tiež zákaz hromadných akcií.

Novinkou a úvahou školstva na toto leto sú takzvané Letné tábory ŠKD pre deti prvého stupňa. Ich otvorenie závisí od aktuálnej pandemickej situácie.

Zápisy online

V materských aj základných školách prebiehal počas mája zápis online.

„Podľa predbežných výsledkov zo zápisov, ktoré tento rok prebiehali pre pandemickú situáciu prvýkrát online, by sme mali prijať všetkých 350 prváčkov s trvalým pobytom v Dúbravke,“ priblížil starosta Dúbravky Martin Zaťovič. V školskom roku 2020/2021 plánuje otvoriť Dúbravka 14 prváčkových tried.

Zapisovanie do materských škôl predĺžila mestská časť do konca mája. Žiadosti riaditeľky zaevidovali a spravidla do 15. júla zašlú zákonným zástupcom rozhodnutie o prijatí alebo neprijatí dieťaťa. Potvrdenie od lekára na žiadosť nateraz nebolo potrebné, bude ho však treba doložiť dodatočne do 30. júna.

Šport, kultúra

V súvislosti s uvoľňovaním opatrení rúško v exteriéri nie je povinné, ľudia však musia medzi sebou dodržiavať päť metrové odstupy. V interiéri rúško patrí aj naďalej k povinnej výbave, podobne sú nutné aj dvoj metrové odstupy v obchodoch, prevádzkach či úradoch a dezinfekcia rúk. Od 20. mája sa otvorili

už aj obchodné centrá, okrem detských kútikov, v obchodoch platí pravidlo jeden zákazník na 15 metrov štvorcových plochy.

Reštaurácie už môžu podávať jedlo aj v interiéri, no za prísnych hygienických opatrení. Na vonkajších športoviskách sa môže športovať, vylúčené sú však šatne a obecnosť. Zatvorené ostávajú vnútorné plavárne, prístupné sú podľa pokynov len pre športové, organizované kluby. Tieto pravidlá platili v čase uzávierky našich novín (25. máj), situácia sa vyvíja, opatrenia zas menia.

Pomaly a postupne oživa aj kultúra. Pri dodržaní pravidiel môžu už prebiehať podujatia do sto ľudí, otvorili aj kiná a divadlá. Kultúra hľadá možnosti ako prežiť, potešiť. Do Dúbravky zavítajú aj Umelci v uliciach. Iniciatíva ľudí zo sektoru kultúry, ktorá vznikla v čase koronakrízy, podporuje umelcov, ktorí prinášajú radosť a živé umenie divákovi. Radosť by mali priniesť aj do Dúbravky. Už 6. júna.

Dúbravka sa otvára

Miestny úrad

funguje v štandardných stránkových hodinách (budovy na Žatevnej 2,4 a na ulici Pri kríži 14 - pondelok - 08:00 – 12:00, 13:00 – 17:00, streda - 08:00 – 12:00, 13:00 – 16:00, štvrtok - 13:00 – 16:00)

Miestna knižnica

na Sekurisovej je otvorená, hoci v obmedzenom režime, no ponúka výpožičky kníh, registrácie a pre-registrácie (pondelok - 9:00 – 12:00, 14:00 – 16:00 (12:00 – 14:00 zatvorené), utorok - 11:00 – 14:00, 16:00 – 18:00 (14:00 – 16:00 zatvorené), streda - 9:00 – 12:00, 14:00 – 16:00 (12:00 – 14:00 zatvorené), štvrtok - 11:00 – 14:00, 16:00 – 18:00 (14:00 – 16:00 zatvorené), piatok - zatvorené (sanitárny deň).

Novinkou je Bibliobox pred Domom kultúry Dúbravka na Saratovskej ulici, ktorý slúži na vrátenie kníh z miestnej knižnice.

Dúbravské múzeum

Možné je navštíviť Dúbravské múzeum na ulici Pod záhradami 39 (návšteva jednotlivcov alebo rodín po dohode na mobilnom čísle - 0910 396 065) a Galériu Villa Rustica v Dome kultúry Dúbravka (návšteva po dohode na mobilnom čísle - 0918 422 806).

Park Pekníkova

Brány otvoril aj Park Pekníkova – pre prechádzky a individuálne športy.

Buďme stále ohľaduplní

Pri „papierovačkách“ na úrade nezabudnúť na možnosti využitia elektronických formulárov na webovej stránke mestskej časti www.dubravka.sk v sekcii Potrebujem vybaviť.

Pri vybavovaní na úrade či návšteve knižnice alebo múzea je potrebné dodržiavať hygienické a bezpečnostné opatrenia– dvojmetrový odstup, dezinfekcia rúk, prekryté ústa a nos, vlastné pero píšuce namodro pre potrebné podpisy je vítané.

V dome kultúry rokovali poslanci

Dúbravka má mat' o milión menej

Netradičné miesto, netradičné rokovanie. Dezinfekcia, rúška, odstupy, miestni poslanci oddelene za stolíkmi, vedenie mestskej časti, prednosta úradu a kontrolórka na pódiu. V modrej sále Domu kultúry Dúbravka prebehlo rokovanie miestneho zastupiteľstva. Sledovať sa dalo online, prostredníctvom Dúbravskej televízie.

Budúcnosť chátrajúceho objektu na Ulici kpt. Rašu, dopad mimoriadnej pandemickej situácie na mestskú časť či vytvorenie koordinačného výboru pre pomoc ohrozeným chudobou. Také boli témy májového rokovania miestneho zastupiteľstva.

Vedúci Oddelenia majetkovoprávneho a legislatívneho - Ľuboslav Kašuba, informoval v obchodno-verejnej súťaži na budovu na Ulici kpt. Rašu, ktorú mestská časť vyhlásila v novembri minulého roku. Ponuky v určenej lehote predložili dvaja záujemcovia, pričom jeden z uchádzačov sa odvolal s tým, že pochybil pri vypočítavaní sumy prenájmu. V súťaži označil sumu nájmu za rok, pričom malo ísť o sumu za mesiac. Vzhľadom na to, že v čase odvolania už bola súťaž ukončená, mestská časť na pochybenie nemohla prihliadnuť.

Po diskusii poslanci odhlasovali zrušenie súťaže a vyhlásenie novej.

Prednosta úradu Rastislav Bagar informoval o predpokladanom dopade pandemickej situácie na rozpočet mestskej časti. V dôsledku krízy Dúbravka očakáva pokles príjmov o takmer milión eur. Dôvodom je výpadok dane z príjmov, pokles príjmov z miestnych daní, pokles príjmov z prenájmov, príjmov z kultúrnych podujatí a poplatkov rodičov za prevádzkové náklady materských škôl.

Mestská časť okrem poklesu odhaduje aj navýšenie výdavkov o takmer 130-tisíc eur – na opatrovateľskú službu, dezinfekciu, ochranné prostriedky, rozvoz stravy, upratovanie, hygienický materiál v súvislosti s mimoriadnou situáciou.

O zmene rozpočtu a vykrývaní tohto finančného výpadku by mali dúbravskí poslanci rokovať na júnovom zastupiteľstve. Materiál by mal pred rokovaním poslancov prejsť ekonomickou komisiou.

V súvislosti s rozpočtom rokovali miestni poslanci aj o vytvorení koordinačného výboru pre pomoc ohrozeným chudobou a o vyhlásení dotačnej výzvy pre nich. Schválili navýšenie rozpočtovej položky sociálna výpomoc a dotácie o 3000 eur presunom z nečerpanej položky v rozpočte.

(lum)

Anketa s poslancami samosprávy: Dúbravku, čaká finančný výpadok. Na čom by podľa vás mestská časť mohla ušetriť?

Tomáš Husár

(predseda Komisie životného prostredia)

Po predložení čísel a dohode na zastupiteľstve budeme musieť odložiť niektoré investičné projekty, nie rozbehnuté investície z externých zdrojov. Očakávam škrtý vo všetkých oblastiach, naďalej však budeme najviac investovať do školstva, životného prostredia a sociálnej oblasti.

Dušan Mikuláš

(predseda Komisie územného rozvoja)

Mestská časť bude mať výpadok v príjmovej časti takmer vo výške jednej tretiny všetkých príjmov. Bude teda nutné utiahnuť opasok hlavne v investičných výdavkoch dlhodobého charakteru - rekonštrukcie, výstavba ihrísk, parkovísk..., ktoré nemajú vplyv na bežný chod mestskej časti.

Igor Mravec

(predseda Ekonomickej komisie)

Vzhľadom na predpokladaný výpadok financií som presvedčený, že nie je v možnostiach Dúbravky, aby takéto prostriedky ušetrila bez zásadného dopadu na kvalitu a rozsah služieb. Preto treba povedať nie kde ušetrí, ale čo nezrealizuje. To znamená odložiť investície, ktoré nie sú nevyhnutné.

Matej Nagy

(predseda Komisie sociálno-zdravotnej a bytovej)

Časy krízy by mali viesť k efektívnemu využívaniu financií. Žiaľ, mestská časť si za ostatné 4 roky ne-
tvorila finančnú rezervu. Mali by počkať niektoré projekty – pešia zóna na M.Sch.Trnavského alebo
vyrovnanie sa s pozemkami pod úradom. Pomôcť by mohlo aj lepšie verejné obstarávanie.

Marián Podrazil

(predseda Komisie školstva a mládeže)

Skôr ako hľadať možnosti na čom šetriť, zameriam sa na priority, ktoré na svoj chod financie neod-
kladne potrebujú. Školstvo, životné prostredie a sociálna oblasť. Šetrenie vidím v možnosti úspor najmä
v obmedzení kapitálových výdavkov a odložení niekoľkých projektov a rekonštrukcií.

Maroš Repík

(predseda Komisie kultúrnej)

Preskupenie výdavkov je nevyhnutné. Zasiahne to aj kultúru, plánované úpravy technológií v DKD.
Takže „škrtat“ sa asi bude na nákupe a výbave zvukovej a svetelnej techniky. Výpadok v tržbách za
prenájom a predaj vstupeniek ovplyvní čiastočne obcou sponzorované kultúrne podujatia.

Branislav Semančík

(predseda Komisie športu)

Možno počkajú niektoré rekonštrukcie, ak nejde o havarijný stav. Niektoré aktivity bude treba riešiť
z externých zdrojov, prípadne ich presunúť. Nechcel by som šetriť v sociálnej oblasti a v školstve, nerád
by som, aby sa úspory dotkli detí, napríklad v podpore kultúry a športu, ale aj seniorov.

Juraj Štekláč

(predseda Mediálnej komisie)

Dúbravka sa musí sústrediť na originálne kompetencie, a tiež prenesený výkon štátnej správy v ob-
lasti školstva. V ostatných oblastiach by sa malo škrtat úmerne. Nebude možné pokryť finančne veľké
projekty, napr. rekonštrukciu DKD. U nich treba zvážiť formu PPP - verejno-súkromné partnerstvá.

Lucia Marcinátová

Deťom už chýba škola, sociálny kontakt

Riešili sme ako učiť deti

Text: Lucia Marcinátová

Riaditeľka najväčšej základnej školy v Dúbravke Iveta Mikšíková hovorí o tom, ako zmenil nový koronavírus vyučovanie. Učitelia museli riešiť napríklad aj to, či majú dostatok dát na internet a ktorí žiaci nemajú pripojenie.

Učiť online, využívať aplikácie, hľadať možnosti. Nový koronavírus zavrel 10. marca školy a nikto nevedel dokedy. Školy museli, a neustále musia reagovať na situáciu, ktorá sa mení, učitelia vzdelávajú i hodnotia inak.

Dúbravka zriaďuje štyri základné školy. Navštívili sme najväčšiu z nich. Riaditeľka Základnej školy Pri kríži Iveta Mikšíková tvrdí, že aj táto náročná situácia pedagógov učí a núti vzdelávať sa v nových technológiách, študovať trendy.

Internet, dáta

„Celá situácia sa vyvíjala a nikto nevedel, čo nás čaká. Sme veľká škola, no všetko zvládnuť aj technicky nebolo ľahké. Hoci vybavenie v škole máme, nie každá domácnosť má internet, mnohých učiteľov trápil nedostatok dát, museli si ich doplatiť, aby mohli vôbec vyučovať,“ vraví riaditeľka ZŠ Pri kríži.

Po aprílovom uvoľnení opatrení môžu učitelia chodiť nahrávať online vyučovanie aj do školských tried či svojich kabinetov. Škola hľadala najvyhovujúcejšie formy vyučovania aj v spolupráci s psychologičkou, za dôležitý určili sociálny kontakt s rovesníkmi a možnosť rozhovorov.

Prvákov na Základnej škole Pri kríži počas online výučby rozdelili na menšie skupinky - po štyroch, piatich. Cieľom podľa riaditeľky bolo, aby sa mohli lepšie venovať najmladším deťom a deti zároveň získali kontakt s rovesníkmi.

„Pre prvákov bol mimoriadne dôležitý prvý polrok a mesiace klasickej výučby, keď sa učili písať a čítať,“ prezrádza Iveta Mikšíková. „Využívame všetky vhodné dostupné prostriedky pri vzdelávaní, online vyučovaní a samozrejme aj rôzne aplikácie. Museli sme nájsť optimálnu cestu, ktorá sa vyvíjala. Hľadali sme napríklad najlepšie možnosti, koľkokrát, ale aj kedy zadávať deťom domáce úlohy.“

Byť v kontakte

Okrem bežných hodín sa škole osvedčilo aj organizovane online triednických hodín. Deti sa môžu vidieť, podebatovať, byť v kontakte.

„Deťom už veľmi chýba škola, je im dlho, potrebujú sa vidieť, počuť,“ vraví riaditeľka. Vysvetľuje, že situácia je veľkou zmenou aj pre učiteľov, ktorí sa museli naučiť pracovať a vzdelávať v novej situácii. Učitelia prihliadajú tiež na to, ktoré rodiny sú početnejšie, aké majú doma technické vybavenie a možnosti, prípadne, ktoré z nich prístup na internet nemajú.

„Riešime to individuálne. Pani učiteľky žiakov poznajú a vedia s nimi pracovať,“ dodáva riaditeľka. „Aj touto cestou by som všetkým učiteľom rada poďakovala.“

Na základnej škole prebiehajú online aj pracovná, telesná či výtvarná výchova. Vedenie školy s úsmevom dodáva, že si na online telesnej hodine často zacvičia aj samotní zamestnanci a pedagógovia.

Čítať o Dúbravke elektronicky

Dúbravské múzeum, ktoré sa dlhodobo zaoberá digitalizáciou fotografií, dokumentov a písomností na študijné a publikačné účely, spracúva elektronické čítanie o Dúbravke. Prístupné je na stránke mestskej časti.

„Za ostatných dvadsať rokov sa podarilo zozbierať a previesť do digitálnej podoby stovky fotografií, dokumentov a písomností, prepísali a zalomili sme do knižnej podoby Pamätnú knihu Dúbravky z roku 1935, poskytli sme materiál do viacerých publikácií,“ hovorí za Dúbravské múzeum vedúci oddelenia kultúry mestskej časti Ľubo Navrátil.

Tri publikácie – Pamätná kniha (1935, 1972), Kronika Dúbravky (2006) a Mamkina Dúbravka (2015) sú voľne prístupné na webovej stránke mestskej časti www.dubravka.sk – v časti Kam v Dúbravke. Pod Dúbravským múzeom ľahko objavíte Čítanie o Dúbravke.

Kronika Dúbravky bola prvou monografiou o mestskej časti a vyšla v roku 2006 v náklade 1100 výtlačkov. V časti Čítanie o Dúbravke by postupne mali pribudnúť aj staré dúbravské fotografie popisami, e-kniha fotografií flóry a fauny Dúbravky a okolia či Príbehy zo starej Dúbravky.

„Keďže naše knihy okrem textu obsahujú aj fotografie s popisami, možno bude chvíľku trvať, kým sa vám zobrazia, ale veríme, že výsledok oceníte,“ dodáva Ľubo Navrátil. „Naše knihy nebudú mať žiadne zabezpečenie, ale samozrejme, že sa na ne vzťahuje autorský zákon so svojimi sankciami. Pevne veríme, že nebudú nelegálne zneužívané a nebude dochádzať k porušovaniu autorských práv. Prijemné čítanie.“

(lum)

Bezpečnosť na prvom mieste

O

páskovaná, odstavená pre svoj schátraný stav. Hojdačka na detskom ihrisku na Nejedlého 47. Podobne nebezpečná bola aj konštrukcia hojdačiek na ihrisku na uliciach Homolova – Pri križi. Aktuálne sú nové hojdačky v procese obstarávania. Pre bezpečnosť mestská časť opravila počas apríla aj oploteenie detských ihrísk – na Homolovej a Cabanovej ulici, dokončila tiež výmenu piesku na verejných ihriskách a aj ihriskách v materských školách. Rovnako pokračuje v opravách lavičiek v uliciach Dúbravky.

Máj stavali online

Máje, pôvodne mladé stromčeky, sa stavali ako znak lásky a vernosti už v 15. storočí. Boli symbolom vážneho záujmu o dievča. Postaviť sa ho mestskej časti podarilo aj v týchto mimoriadnych podmienkach. Stál pred Domom kultúry Dúbravka, jeho stavanie sa dalo sledovať online.

Električky budú platiť dlhšie

Vsúvislosti s novým koronavírusom mnohí využívajú MHD len obmedzene. Dopravca preto predlžuje platnosť časti predplatných cestovných lístkov (PCL), takzvaných električieniek. Držiteľom 90-dňových PCL o 30 dní, držiteľom 365-dňových o 60 dní a držiteľom žiackych 365-dňových o 90 dní. Toto opatrenie sa týka električieniek platných v období od 16. marca do 14. apríla. Predlžovanie platnosti bude prebiehať pridaním dní podľa uvedeného vzorca až po zakúpení ďalšieho predplatného cestovného lístka.

Podpora športu na čerstvom vzduchu

Počas apríla pribudli nové cyklostojany – pri multifunkčnom ihrisku v Parku Pekníkova a na ihrisku pri ZŠ Nejedlého. Novinkou na tomto ihrisku je aj pingpongový stôl. V Parku Pekníkova sa podarilo opraviť i sprevádzkovať lanovku a doplniť lavičky pri petangovom ihrisku.

Bratislavský samosprávny kraj obnovuje ihriská

Oprava Adlerky pokračuje

Text: Lucia Marcinátová

Veľké autá, kopy štrku, muži v krikľavých montérkach, hluk strojov i pokyny vedúceho. V športovom areáli Strednej priemyselnej školy Karola Adlera je už niekoľko týždňov rušno. Bratislavský samosprávny kraj začal v marci s rekonštrukciou ihrísk, pokračovať má aj najbližšie týždne. Vzniká nové futbalové, multifunkčné a tenisové ihrisko.

Zarastené plochy na tenis, strhnutý reklamný pútač, padajúce ploty i posprejované budy. Ostali z nich spomienky i fotografie spred začatia rekonštrukcie multifunkčného areálu SPŠE Karola Adlera. Areál sa mení. Bratislavský samosprávny kraj obnovuje tunajšie ihriská. Trvanie prác župa odhadovala v marci na dva mesiace, teraz hovorkyňa BSK Lucia Forman hovorí o dlhšom čase. „Práce sa rozbehli v marci a predpokladaná doba realizácie je tri mesiace. Menia sa povrchy, oploteenie a osvetlenie všetkých troch ihrísk - futbalového, multifunkčného a tenisového.“ Futbalové ihrisko má dostať povrch z umelej trávy,

tenisové zas umelý akrylátový a povrch multifunkčného ihriska má byť z gumového granulátu. Na tomto ihrisku sa majú dať hrať rôzne športy ako volejbal, nohejbal či basketbal.

Otvorený areál

Prevádzka ihrísk bude podľa hovorkyne v kompetencii Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej Karola Adlera. Areál by mal byť otvorený pre študentov aj športujúcu verejnosť.

„Je otvorený cez týždeň i víkendy. Tak to bude fungovať naďalej. Vznikne tak moderný priestor pre kvalitnejší aktívny pohyb, ako aj pre kolektívne alebo individuálne športy.“

Súčasťou premeny má byť tiež oplotenie ihrísk. Počas uplynulých dní bolo vidieť maľovanie plotu.

Platany namiesto topoľov

Počas prác vyrúbali aj deväť topoľov, nahradiť ich majú platany. „Topole budú nahradené v zmysle výrubového povolenia. Náhradná výsadba je v kompetencii školy,“ dodáva Forman.

Veľkú časť športového areálu tvorí atletický ovál. Výmena jeho povrchu nateraz medzi plánmi rekonštrukcií Bratislavského samosprávneho kraja nie je. Bežecká dráha, napriek svojmu stavu, patrí k vyhľadávaným a vyťaženým. Bežcov vidieť v areáli aj dnes, ovál od staveniska oddeľuje plot.

Podobne spustnutý je v Dúbravke aj športový areál a ovál pri Základnej škole Beňovského. Jeho obnovu brzdia nevysporiadané pozemky pod ihriskom či oválom.

Ihriská na Adlerke

Futbalové ihrisko – 40,0m x 20,9m, ihrisko pre malý futbal s povrchom z umelej trávy bude ohraničené mantinelovým oplotením.

Tenisové ihrisko – 36,0m x 18,53m, hracia plocha tenisového ihriska (od oplotenia) je cca 665,3 m². Ihrisko bude ohraničené oplotením výšky 4000mm bez mantinelu.

Multifunkčné ihrisko – Hracia plocha multifunkčného ihriska (od oplotenia) je cca 852,1 m². Oplotenie a osvetlenie ihrísk.

Odišiel architekt Dedeček

Dúbravka bola tiež domovom významného slovenského architekta Vladimíra Dedečka. Tento rok mu mestská časť plánovala udeliť ocenenie.

„Počas jesennej prechádzky, ktorú vlani viedol dúbavským sídliskom architekt Martin Zaiček v rámci iniciatívy Spiace miesta, sme sa pristavili aj v blízkosti Základnej školy Sokolíkova. Architekt spomínal

mená známych ľudí, ktorí v mestskej časti žili a tvorili. Hovoril aj o vtedy 90-ročnom Vladimírovi Dedečkovi, významnom slovenskom architektovi, pre ktorého sa táto lokalita stala v posledných rokoch domovom.

Komisia kultúry v Dúbravke ho počas tohtoročného februárového rokovania navrhla aj na ocenenie osobnosti v oblasti kultúry. Plánovaný Dúbravský galavečer kultúry a športu i oceňovanie však stopla epidémia a architekt Vladimír Dedeček 29. apríla vo veku nedožitých 91 rokov zomrel. Dielo Vladimíra Dedečka pozostáva z viac než 100 architektonických diel a návrhov – od rodinných domov až po rozsiahle komplexy. Aktívny bol najmä v Bratislave, venoval sa funkcionalizmu. K jeho najznámejším stavbám patria - Vysokoškolské mesto Ľ. Štúra v Mlynskej doline, dostavba a rekonštrukcia SNG v Bratislave, Vysoká škola lesnícko-drevárska vo Zvolene, Štátny ústredný archív v Bratislave (dnes Slovenský národný archív), výstavisko Incheba Expo, Palác kultúry a športu v Ostrave-Vítkoviciach či Najvyšší súd Slovenskej republiky.

(lum)

Neoznačené domy dostanú list

Mestská časť začala s roznášaním listu domom, ktoré nie sú označené v zmysle zákona. V teréne totiž zistila, že viaceré stavby na území Dúbravky nespĺňajú zákonnú povinnosť označenia stavieb súpisným a orientačným číslom. Obyvateľov v liste vyzýva, aby si splnili zákonnú povinnosť označenia stavby súpisným a orientačným číslom. V prípade akýchkoľvek otázok môžu kontaktovať organizačné oddelenie úradu, a to telefonicky na tel. čísle 02/69202538 alebo e-mailom na adrese organizacne@dubravka.sk.

Nový chodník na Rašu

Pre bezpečnejší krok využila mestská časť Bratislava-Dúbravka slnečné májové dni na rekonštrukciu chodníka na Ulici kpt. Jána Rašu. Išlo plánovanú obnovu zničeného, no frekventovaného chodníka od Trhovej ulice neďaleko sochy Tri priateľky z roku 1983.

Čakanie na MHD farebnejšie

Nielen vyčistiť, ale aj vytvoriť niečo trvalejšie. Taký bol cieľ maľovania starých prístreškov na zastávkach MHD. Mestská časť a dobrovoľníci začali s projektom v roku 2016. Teraz zastávky obnovujú. Farby poskytol dopravný podnik. Ide teda o spoluprácu mestskej časti, mestských poslancov za Dúbravku, dopravného podniku a mladých umelcov. Zastávky nemajú len spríjemňovať čakanie na MHD, ale v duchu pravidla sprejerov – prevenciou grafiti sú grafiti, aj chrániť zastávky pred ďalším počmáraním.

Dúbravka má nový bibliobox

Vrátiť knižky mimo otváracích hodín knižnice a na inom mieste. S takým cieľom osadila miestna knižnica pred Domom kultúry Dúbravka na Saratovskej takzvaný Bibliobox. Knižovníčky na základe označenia vo vrátenej knižke ľahko identifikujú, ktorý čitateľ akú knižku vrátil.

Reakcia na článok - Križovatke sľubujú semaforey

Križovatka nie je bez nehôd

Text: Lucia Marcinátová

Na dopravnom uzle pri obratisku električiek na križovatke Pri kríži – Saratovská – Dúbravčická plánuje hlavné mesto semaforey. Termín, kedy pribudnú, ale zatiaľ nepozná.

V aprílovom čísle Dúbravských novín 4/2020 sme písali článok o riešení a problémoch križovatky na obratisku električiek Pri kríži. Zverejnili sme aj časť stanoviska Krajského dopravného inšpektorátu, ktorý ho zaslal ako odpoveď miestnemu a župnému poslancovi Jurajovi Štekláčovi. Poslanec označil križovatku za neprehľadnú a preťaženu, téme sa venoval už v roku 2018. Od Krajského dopravného inšpektorátu žiadal analýzu nehodovosti a navrhnutie dopravného riešenia. Inšpektorát mu listom prekvapivo tvrdil, že v roku 2017 a v prvom polroku 2018 na križovatke neevidujú žiadne dopravné nehody. „Neevidujeme predmetný dopravný uzol za nehodový.“

Nehoda s trvalými následkami

Na toto tvrdenie a článok zareagovala Dúbravčanka Andrea, ktorej dcéru zrazilo na priechode pre chodcov auto.

„Prvé týždne sme vôbec nevedeli, či prežije. Má trvalé následky do konca života, vodička, ktorá ju zrazila, bola odsúdená, keďže bola stopercentne vinná. Inšpektorát zavádza a klame.“

Obrátili sme sa preto opätovne na Krajský dopravný inšpektorát. Ten dopravný uzol pri obratisku hodnotil roku 2018 ako nie nehodový. Podobne zhodnotil aj vlaňajší rok.

Zmena križovatky

„Zo strany Krajského dopravného inšpektorátu nebol v roku 2019 dopravný uzol z pohľadu štatistických ukazovateľov počtu dopravných nehôd a jednotlivých následkoch na zdraví či majetku vyhodnotený ako nehodové miesto,“ hovorí Michal Szeiff z oddelenia komunikácie a prevencie Krajského riaditeľstva policajného zboru v Bratislave. Dodáva však, že križovatka by sa mala meniť.

„Na základe zlepšenia dopravného-bezpečnostnej situácie a zlepšenia bezpečnosti pri prejazde danou križovatkou a príľahlých pozemných komunikáciách sa Krajský dopravný inšpektorát podieľal na návrhu zmeny organizácie dopravy v predmetnom dopravnom uzle a príľahlých komunikáciách,“ dodáva Szeiff. „Výstavbu cestnej svetelnej signalizácie povoľuje príslušný špeciálny stavebný úrad. Krajský dopravný inšpektorát pôsobí v procese ako dotknutý orgán štátnej správy. Doposiaľ nebola predložená na posúdenie žiadna projektová dokumentácia pre výstavbu cestnej svetelnej signalizácie v predmetnej križovatke.“

O príprave cestnej dopravnej signalizácie hovorí aj hlavné mesto. Termín jej zriadenia však zatiaľ nepozná. „Na základe rokovaní s developermi bude cestnú dopravnú signalizáciu budovať hlavné mesto za pomoci príspevku developerov. Aktuálne ukončujeme potrebné úpravy zmluvných vzťahov a pripravujeme zadanie podmienok na vypracovanie projektu príslušnej cestnej dopravnej signalizácie,“ vysvetlila Katarína Jánošíková, hovorkyňa hlavného mesta.

Nehody a zranení

„Mám za to, že uvedená križovatka je preťažená, tým neprehľadná a dochádza v nej k častým dopravným nehodám s následkami na zdraví. Pretože existuje snaha o riešenie, potrebujeme túto situáciu objektivizovať,“ tvrdí doktor a poslanec Juraj Štekláč, ktorý zároveň preveroval nehodovosť križovatky aj na Operačnom stredisku záchranej zdravotnej služby. Tá na základe Zákona o slobodnom prístupe k informáciám poskytla informácie k počtu výjazdov rýchlej zdravotnej pomoci. Eviduje počet výjazdov k dopravným nehodám aj počet zranených. Najčastejšie ide o nehody osobných áut, pri ktorých sú účastní aj chodci či električka. V roku 2018 sa pri nehodách na križovatke zranilo 10 ľudí, rok predtým 16 a v roku 2016 to bolo 15 ľudí.

Zranení na križovatke

v roku 2015 - 10 ľudí

v roku 2016 - 15 ľudí

v roku 2017 - 16 ľudí

v roku 2018 - 10 ľudí

v roku 2019 - 5 ľudí

Ako trávia čas dúbravskí seniori?

Chýbal nám sociálny kontakt

V poslednom čísle Dúbravských novín sme uverejnili anketu medzi seniormi. Pýtali sme sa, ako trávia čas doma, ako zostávajú aj v izolácii aktívni. Čo im pomáha udržať sa v psychickej pohode. Téma zaujala a po jej zverejnení, prišlo niekoľko reakcií.

Roznášali sme rúška aj noviny

Z dôvodu mimoriadnej situácie trávim najviac času doma. Počas slnečných dní v záhradke pri rodinnom dome a občasnými vychádzkami do prírody. Okrem bežných povinností sa starám aj s členmi samosprávy o našich členov. Napríklad sme zisťovali, kto nemá rúška. V spolupráci s miestnym úradom a dobrovoľníkmi, ktoré ich šili, boli k dispozícii aj pre našich členov. Aby naši členovia boli informovaní aj o dianí počas mimoriadnej situácie, rozniesli sme im do schránok nové vydanie Dúbravských novín.

V dobrej psychickej pohode ma udržiavajú telefonické rozhovory s deťmi a vnúčatami. Spestrením sú tiež časté telefonáty s členmi denného centra.

Ružena Masarovichová, vedúca Denného centra 1 a členovia samosprávy

Chýbajú nám stretnutia, spievanie

Istotne sa nemýlim, že v týchto - pre nás ťažkých chvíľach, si aj troška pošťazujeme na rôzne obmedzenia, i keď ich v podstate vieme pochopiť. Zrejme ťažko hľadať iný recept na výnimočnú pandemickú situáciu, než sú aj nevyhnutné opatrenia rovnajúce sa obmedzeniu základných občianskych práv a slobôd. V našej Ústave - základnom zákone štátu, ako aj v ústavách iných demokratických krajinách, sú takéto práva zakotvené. Jedna vec je ale vnímať danú skutočnosť, no druhá zas dodržiavať tieto obmedzujúce opatrenia.

Aj nám dôchodcom, ako najrizikovejšej časti obyvateľstva, chýba sociálny kontakt nielen s rodinami, ale aj vzájomné stretnutia a spoločenské vyžitie pri rôznych záujmových činnostiach, na ktoré sme boli zvyknutí. Sú to hlavne rôzne športové, kultúrne a iné podujatia. Spomeniem len mne blízky príklad členov nášho spevokolu Dúbravanka, ktorí už netrpezlivo čakajú aspoň na možnosť stretnutia sa v klube pri nácvikoch, hoci za striktných opatrení. Verím, že podobná situácia je i v ostatných kluboch, spevokoloch a samozrejme v ďalších záujmových činnostiach.

Je trochu aj šťastím, že súčasná pokročilá počítačová technika nám mnohým umožňuje kontakt medzi sebou a vymýšľať spolu, pretože času máme dosť, niečo nové pre budúcu prezentáciu.

Čo ma ale najviac teší je fakt, že v týchto „zlých“ časoch sa Slovensko zaradilo na piedestál všetkých krajín sveta v zvládaní tohto zákerného vírusu, o ktorom ani nevieme odkiaľ a ako vznikol. Svedčí to o veľkom porozumení a disciplíne nášho národa, ktorí berie túto hrozbu, pokyny a informácie od zdravotníckych odborníkov a politikov vážne. Môžeme byť právom hrdí na to, že sme takí, akí sme.

Záverom by som rád poďakoval všetkým dúbravským poslancom, Rade seniorov v Dúbravke, zamestnancom miestneho úradu a samozrejme starostovi Martinovi Zaťovičovi za pomoc a rady dôchodcom.

Štefan Hamerlík, predstaviteľ seniorského súboru Dúbravanka

Vyhliadka má byť voľne prístupná, v zime bude však vstup zakázaný

Inšpirácia? Modlivka aj bodliak

Zhovárala sa: Lucia Marcinátová

Na vrchole Devínskej Kobyly vyrastá turistická atrakcia so siedmimi vyhliadkami. Pri dobrom počasi má ponúkať aj pohľad na horský masív Álp. Veža na hranici troch štátov symbolizuje i prelínanie kultúr, hovorí Aleš Hradecký architekt a art direktor z ateliéru autorov projektu Architekti Šebo Lichý.

Ako sa rodila vizuálna podoba veže? Kde pramenila inšpirácia?

Bohatá fauna a flóra Devínskej Kobyly inšpirovali zhmotnenie výrazu vyhliadkovej veže štíhlym tvarom modlivky zelenej, ktorá sa vyskytuje na tomto území. Modlivka zelená, ako aj bodliak Pestrec mariánsky, nás inšpirovali svojím tvarom a štíhlou stavbou tela. Tieto motívy sme sa snažili pretaviť do architektonického, respektíve až dizajnerskeho výrazu vyhliadkovej veže. Biela farebnosť vyhliadky dáva vyniknúť jej sošnej siluete na pozadí korún okolitých stromov a zároveň ju robí neviditeľnou z diaľkových výhľadov na masív Devínskej Kobyly.

S akou výškou a výhľadom počítate? Hovorilo sa o Alpách, Viedni, Zobore...

Vyhliadková veža bude vysoká 21 metrov. Pozostáva z troch vyhliadkových plošín v rôznych výškových úrovniach orientovaných do troch rôznych strán. Najvyššia plošina je osadená vo výške cca 20 metrov nad úrovňou terénu. Za dobrej viditeľnosti bude možné na obzore vidieť aj horský masív rakúskych Álp či Viedeň, v prípade dobrého počasia až na Zobor v Nitre.

Ako plánujete riešiť bezpečnosť pri výstupe na vrchol?

Vežu bude tvoriť sedem vyhliadok, tie najkrajšie majú ponúkať najvyššie poschodia. Tri vyhliadkové plošiny sú prístupné schodiskom. Celá konštrukcia veže je oceľová, schodiská a vyhliadkové plošiny sú zabezpečené zábradlím.

Veža bude mať výhľad do viacerých krajín a zároveň polohu blízko hraníc troch krajín. Inšpirovali ste sa aj samotným umiestnením?

Vrchol Devínskej Kobyly je najvyšším bodom masívu Devínskej Brány. Vyhliadková veža sa nachádza na „chrbte“ Devínskej Kobyly a na „priesečníkoch“ obľúbených náučných a turistických chodníkov vedúcich k areálu z Devína, Devínskej Novej Vsi a Dúbravky. Umiestnenie vyhliadkovej veže na hranici troch štátov prezentuje až symbolický význam, ako politického, tak i kultúrneho rozmeru prelínania kultúr strednej Európy. Výhľad do troch susediacich krajín je motívom, ktorý sme pretavili do troch vyhliadkových plošín v rôznych výškových úrovniach.

Veľa sa hovorilo a hovorí o prístupe k veži.

Vyhliadková veža by mala byť dostupná peším a cyklistom. Má to byť verejne prístupná atrakcia, samospráva už v minulosti uviedla, že vstupné vyberať neplánuje. Budú tam však výstražné tabuľky s upozornením, že napríklad v zime bude na vyhliadku vstup zakázaný.

Aký máte ako architekt názor na okolie vyhliadkovej veže – bývalú raketovú základňu? Navrhovali ste prípadne aj úpravu tohto okolia? Akým spôsobom? Inšpirovalo vás napríklad využitie či transformovať existujúce objekty?

Okrem atraktívneho výhľadu a výbornej dostupnosti z mestskej časti Dúbravka je lokalita umiestnenia vyhliadkovej veže zaujímavá aj dedičstvom studenej vojny - a to raketovou základňou protivzdušnej obrany mesta, toho času opustenou a hodnej rekonštrukcie pre pamäť doby. Naším zadaním bolo navrhnuť vyhliadkovú vežu. Samotný areál raketovej základne je zaujímavým reliktom, ktorý by si zaslužil pozornosť a zhodnotenie podporujúce návštevnosť tohto miesta.

Na Kobyle rastie veža

Mnohí miesto míňajú náhodne počas výletov, prechádzok, iní sa za pozostatkami studenej vojny vyberajú zámerne. Zarastená a chátrajúca lokalita bývalej raketovej základne protivzdušnej obrany mesta sa mení. Vyrastá tu vyhliadková veža. Výstavba sa začala v apríli, trvať by mala asi do júla tohto roka.

Kovový plot a za ním hĺbenie, stroje, pracovníci. Na Devínskej Kobyle začala mestská časť Devínska Nová Ves 14. apríla so stavbou vyhliadkovej veže. O začiatku jej výstavby sa hovorilo už viac než pred dvomi rokmi. Proces predĺžilo vydávanie potrebných povolení. Vežu financuje Devínska Nová Ves zo svojho rozpočtu s podporu súkromníka a vzniká podľa architektonického návrhu – architekti Šebo-Lichý. Náklady odhadujú na 250-tisíc eur. „Ako prvé prebiehali prípravné a výkopové práce,“ približuje Peter Porubčan Ingsteel, manažér stavby. Vzniká základová doska a potom sa má začať s navázaním oceľovej konštrukcie. Turistická atrakcia má mať sedem vyhliadok a výšku sedemposchodovej budovy – približne 21 metrov. Dokončená by mala byť v júli tohto roka. Stavenisko strážia kamery. Devínska Nová Ves počíta aj s turistickým značením a smerovníkmi k vyhliadke. Prístupná má byť pre peších a cyklistov. Jedna z prístupových trás vedie z Dúbravky po Vojenskej ceste smerom od Dúbravskej oázy. Mestská časť Devínska Nová Ves hovorí, že turistická atrakcia by mohla pomôcť so skultúrnym lokalití bývalej raketovej základne na hraniciach Dúbravky, Devína a Devínskej Novej Vsi.

(lum, rol)

Dúbravka ukrýva osem kaverien z prvej svetovej vojny

Do kaveriny s dobovým nápisom

Text: Lucia Marcinátová

Schované a bez dobrovoľníkov z Občianskeho združenia Bunkre hádam i zabudnuté. Dúbravské kaveriny, vojenské úkryty z prvej svetovej vojny. Chrániť mali pred ruským útokom, využívali ich aj počas druhej svetovej vojny. Spoznávať sa dajú v dúbravských lesoch kúsok nad sídliskom. Vyraziť možno napríklad od hasičskej zbrojnice na Jadranskej a po Brižitskej ulici smerovať hore okolo novostavieb na koniec cesty, kde je vyhliadka a malé parkovisko. Ďalej pokračovať lesným chodníkom, ktorý spája niekoľko kaverien v masíve Dúbravskej Hlavice.

„Na konci Brižitskej ulice je malé parkovisko, odtiaľ vedie lesná cestička, ktorá sa rozdeľuje. Keď sa budeme držať vľavo, tak sa dostaneme na chodníček spájajúci niekoľko dúbravských kaverien,“ opisuje Peter, predseda Občianskeho združenia Bunkre, cestu k dúbravským kavernám.

Po asi 30 metroch vedie hore vľavo chodníček na trávnatú plochu, kde je schovaný prvý objekt – Dúbravská kaverina 1. Občianske združenie Bunkre prezrádza, že vstupný portál tohto úkrytu je vystavaný z kvádrov vápenca, ktorý sa ťažil v Štokeravskej vápenke.

Druhú kavernu možno nájsť, keď sa vrátíme späť na lesný, neoznačený chodník a po chvíľke kráčania sme v celi. Najskôr pri Dúbravskej kaverne 2 a potom 3. Ich vznik sa odhaduje medzi rokmi 1914 – 1915.

Dvojka a trojka

Na sprístupnení kaverny s číslom 2, ktorú „bunkristi“ otvorili v roku 2014, pracovali približne dva roky. Za bežných okolností sa dá dohodnúť jej prehliadka s výkladom o histórii bratislavských kaverien vrátane popisu a ukážky najzaujímavejších častí. Treba si ju vopred dohodnúť s občianskym združením. Dobré je vziať si aj baterku.

Asi 50 metrov od „dvojky“ narazíme na Dúbravskú kavernu 3. Spomíname na jej slávnostné otvorenie v septembri 2017, spojené s priblížením prác i histórie. Na jej sprístupnení - odkopaní nadšenci z občianskeho združenia pracovali viac než tri roky, vyviezli 1200 vynosených fúrikov bridlicového kameňa.

Táto kaverna je najhlbšie pod zemou zo všetkých kaverien v Bratislave, asi 8 – 10 metrov, má dva komíny a dobové nápisy na stenách, ktoré vryli vojaci. Pri vchode jasne čítame na stene rok 1915.

„Vojenský úkryt však počas prvej svetovej vojny nikdy neslúžil,“ približuje Peter. „Odhadujeme, že mal byť skladom munície. Počas druhej svetovej vojny sa tu ukrývali Dúbravčania.“

Medzi predmetmi vo vitrínach je fľaša z čias prvej svetovej vojny, nábojnice, ostnaté drôty. Priestor dotvárajú fotografie. Nazeráme do vysokého komína, únikového východu, čiara na stene naznačuje, dokiaľ bola kaverna zasypaná, kým sa ju občianske združenie rozhodlo vypratať a sprístupniť.

Osem dúbravských

Občianske združenie Bunkre vzniklo v roku 2010 v Dúbravke, jeho členovia bunkre nielen hľadajú, ale aj obnovujú a sprístupňujú verejnosti. V roku 2015 v spolupráci s mestskou časťou Bratislava-Nové Mesto takto otvorili najväčšiu kavernu v bratislavských lesoch na Kamzíku. Mala štyri vchody a dva únikové východy.

Dúbravka ukrýva osem kaverien, iniciátorom z občianskeho združenia Bunkre sa podarilo tri z nich odkopať a predstaviť verejnosti. Štvrtú kavernu odkopalo Občianske združenie História bez hraníc. Nájsť sa dá pokračovaním po lesnej ceste a sledovaním žltých, nie klasických turistických, značiek a informačných tabúl Cesta Veľkej vojny. Vstup do tejto kaverny sa aj pre zavalenie v jej zadnej časti neodporúča.

Päťdesiat bratislavských

Občianske združenie v rámci Bratislavy eviduje päťdesiat kaverien a bunkrov, niektoré ešte čakajú na svoje znovuobjavenie. Hľadať a liezť do kaverien na vlastnú päsť združenie neodporúča. „Väčšina je v pôvodnom stave, to znamená, buď sú zaplavené, alebo sú čiastočne zavalené, respektíve zapratané,“ hovorí vedúci geologického odboru Ústavu vied o Zemi Slovenskej akadémie vied Ján Madarás, ktorý sa pridal k takzvaným „bunkristom“. „Kaverna je vojenským bunkrom z prvej svetovej vojny. Je iná ako

bunker z druhej svetovej, pripomína skôr pivničku ako vojenský úkryt, ktorým v skutočnosti bola. Dúbravské kaverny boli vytvorené takzvaným banským spôsobom. Ide o horizontálne štôlne a vertikálne únikové šachty.“

Geológ dodáva, že sú jedinečné tým, že sú vyhĺbené v starých horninách. Ide o tmavozelené bridlice, ktoré boli aj na dne pravekého prvohorného mora, ostatné bratislavské kaverny vznikli v žulách.

Myšlienka na vybudovanie bojového opevnenia v okolí Bratislavy pochádza zo začiatku 20. storočia, keď bol v roku 1890 sprevádzkovaný prvý pevný most v Bratislave cez Dunaj, Most Františka Jozefa. Dúbravské kaverny boli vystavané ako súčasť opevnenia Bratislavy. Ich hlavná línia sa začínala na Dlhých dieloch, potom objekty pokračovali cez Líščie údolie, Železnú studničku a vrch Kamzíka až na kopec Ahoj. Dúbravské kaverny nikdy neboli vojensky využité, a to napriek skutočnosti, že ich armáda stavala ako úkryty ťažkého typu.

Aj laici majú v sebe kreatívny potenciál

Hlina formuje sebavedomie

Zhovárala sa: Danka Šoporová

Pre mnohých z nás je dokonalým relaxom šport, pre iných zas samota, čítanie či umelecké vyžitie. Ak patríte do tejto kategórie ľudí, nasledujúce riadky sú určené práve pre vás. Porozprávali sme sa totiž s KATARÍNOU VARGOVOU, ktorá v Dúbravke vedie keramické kurzy. Necháte sa na ne zlákať i vy?

Povedzte nám na úvod niečo o sebe. Kde sa vo vás vzala túžba k takémuto druhu umenia?

Mám pomerne široký rámec aktivít, ktorým sa venujem profesijne. Som vyštudovaná výtvarníčka, certifikovaná arteterapeutka, lektorka výtvarných a keramických kurzov, firemných workshopov, teambuildingov a čoskoro sa stanem supervízorkou v akreditovanom supervíznom výcviku pre pomáhajúce profesie. K výtvarnému umeniu som však inklinovala od malička. Kreslila som, maľovala a všeličo vymýšľala.

Čo vás v rámci tvorby posúva najviac? Ocenenia? Slová uznania? Vlastné vízie?

Myslím, že sú to výzvy. Rada posúvam vlastné hranice a skúmam, čo zvládnem v rámci tvorby, určite i rôzne emocionálne rozpoloženia, myšlienky a bežný život. Počas života sa neustále učím využívať svoje dary a schopnosti. Slová uznania beriem ako spätnú väzbu za namáhavú prácu. Teší ma, ak ňou urobím niekomu radosť, ak môžem byť vďaka svojej práci nápomocná.

Vždy ste boli umeleckou dušou?

Vždy ma bavilo robiť niečo tvorivé. Umeniu sa venujem už dlho. Som absolventkou strednej umeleckej školy a aj VŠVU. Hneď po vysokej škole som sa venovala móde, tvorbe dámskej limitovanej konfekcie. Niekoľko rokov som viedla krajčírsku dielňu a vybudovala odevnú značku „Ležatá osmička“. Túto aktivitu ukončilo moje tehotenstvo, pretože som sa rozhodla naplno venovať synovi. Po materskej som premýšľala, čomu sa budem venovať. Konkrétne ku keramickej hline ma priviedla moja susedka, ne-skôr kolegyňa a priateľka, ktorá mala keramickú dielňu. Práve ona vo mne vzbudila záujem o túto

tvorbu. Dnes maľujem obrazy, ilustrujem knihy a venujem sa tvorbe z keramickej hlíny. Toto nadšenie a vášeň z tvorby sa snažím sprístupniť a odovzdávať aj účastníkom mojich kurzov, dospelým i deťom v školách či škôlkach. Keramická hlína je bezpochyby úžasný materiál a práca s ňou je relaxačná zároveň. Posilňuje sebavedomie a sebahodnotenie, stimuluje hmatovú citlivosť, pôsobí relaxačne, rehabilitačne, rozvíja tvorivosť, fantáziu a estetické cítenie, taktiež uvoľňuje napätie, stres a uspokojuje potrebu zmysluplnej činnosti.

Spomínali ste aj arteterapiu.

Áno, neskôr som sa jej začala venovať a pomáhať ľuďom zvládať ich problémy. Arteterapia znamená v užšom slova zmysle špeciálnu liečebnú metódu výtvarným umením, pri ktorej sa pracuje najmä s tvorbou a reflexiou zameranou na proces či produkt. Je to terapeutická metóda nápomocná pri rôznych problémoch, napríklad pri partnerských či sociálnych vzťahoch, úzkostných stavoch, nevládnutých či potláčaných emóciách, strachoch, psychických traumách, syndróme vyhorenia a podobne. Teda všade tam, kde nám naše emócie, zmyšľanie a konanie bránia vo vlastnej prosperite a celistvosti.

Venujete sa keramickej tvorbe aj profesionálne?

Áno, venujem sa jej profesionálne a táto činnosť vyžaduje naozaj veľa času a trpezlivosti.

Povedzte nám niečo o technike, ktorú využívate najčastejšie. Môžeme vaše výtvary aj niekde vidieť?

Venujem sa modelovaniu, tvorbe plastík, ale aj úžitkovým dielam, točeniu na hrnčiarском kruhu. Dávam prednosť modelovaniu, pretože mi dáva viac možností sa vyjadriť. Moju tvorbu nájdete napríklad v galérii Dielo v Bratislave, rovnako v mojom Ateliéri výtvarného umenia a tvorby v Dúbravke na Trhovej ulici, prípadne počas výstav.

V našej mestskej časti organizujete i kurzy, hoci koronavírus mnohým z nás urobil škrtý cez rozpočet. No predsa len, kedy vo vás skrsol tento nápad?

Áno, v ateliéri organizujem a vediem kurzy maľovania, modelovania, točenia na hrnčiarском kruhu a venujem sa arteterapii. Tvorivá činnosť je veľmi vhodná na upokojenie mysle, zrelaxovanie a zároveň vytvorenie niečoho pekného pre potešenie seba či svojich blízkych. Musím povedať, že v našej komunite zažívame pri tvorení skvelé okamžiky radosti, prekvapenia a sem-tam aj nejaké nenaplnené očakávania. Ale to patrí k procesu tvorby. Hlavne je nám veselo, inšpirujeme sa a podporujeme navzájom. Momentálne, „vdďaka“ situácii s koronavírusom, ktorý zasiahol do nášho každodenného života, je verejný život v ateliéri pozastavený, pokiaľ sa nevrátíme k bežnému životu. Práci s ľuďmi a ich vedeniu pri tvorbe z keramickej hlíny sa venujem asi 12 rokov. Som presvedčená, že aj laici majú v sebe kreatívny potenciál, pri dobrom vedení zvládnu maľovať obrazy a vytvoriť úžasné veci.

Akým spôsobom prebiehajú vaše kurzy?

Kurzy sú určené pre širokú laickú verejnosť, bývajú dvojhodinové a pravidelne každý týždeň. Sú tvorivo-relaxačného charakteru, či už ide kurzy maľovania alebo modelovania. Na skupinových kurzoch v komornej atmosfére sa modeluje z keramickej hlíny a následne glazuje, teda výrobok sa dotvorí do finálnej podoby a potom si ho každý vezme domov a užíva. Keďže som aj arteterapeutka, prelína sa to niekedy aj s prácou s ľuďmi na kurzoch tvorenia, keď napríklad niekto má potrebu niečo zazdieľať. Kurzy bývajú trojmesačné alebo krátkodobé a pravidelné od septembra do júla.

Kto k vám chodí na kurzy?

Ľudia, ktorí navštevujú ateliér, sú skvelí, mladí, v strednom veku aj starší a majú úprimnú radosť z toho, čo vytvoria. Mnohí navštevujú moje kurzy už pár rokov. Niektorí na ne cestujú i z väčších diaľok. Veľmi si to cením. Sú to ľudia rôznych profesií - právnici, zdravotníci, pracujúci v bankách a v rôznych firmách a organizáciách, skrátka všetci, ktorí chcú a potrebujú pravidelnú psychohygienu.

Čí názor na vašu tvorbu je pre vás dôležitý?

Keďže tvorím pre ľudí a s ľuďmi je pre mňa ich spätná väzba dôležitá. Ak rezonujú s tým čo vytváram, je to pre mňa najväčšia odmena. Stalo sa mi párkrát, že sa ľudia pred mojím dielom rozplakali, dokonca aj chlapi. Pri samotnom vytváraní či už maľovaní alebo modelovaní je často mojím prvým kritikom moja mama alebo syn. Dáva mi to iný uhol pohľadu.

Používate vlastnoručne vyrobené produkty aj v bežnom živote?

Áno a tiež ich týmto spôsobom testujem, a to pri bežnom používaní alebo ako dekorácie v záhrade.

Čomu sa rada venujete vo voľnom čase, keď práve netvoríte?

Voľného času mám veľmi málo. Rada čítam, väčšinou je to odborná literatúra (terapia, psychológia, pomáhajúci proces ...), cvičím jogu, chodím do prírody, na chalupu a mám rada termálnu vodu, pokiaľ je to možné, namočím sa do nej.

Zdá sa, že Slováci sa vracajú ku koreňom a čoraz častejšie dávajú prednosť tradičným remeslám. Prečo je tomu podľa vás tak?

Áno, myslím, že tento trend je v stúpajúcom procese alebo by som povedala narastá oň záujem. Ako ste povedali, sú to tradičné remeslá, je v nich ukrytá naša história, pripomína nám dobu, keď ľudia trávili viac času spolu, vonku a vedeli aj niečo pekné či funkčné vytvoriť. V súčasnosti sa vraciame k svojim tradíciám. Hovorí sa, že remeslo má zlaté dno, v dnešnej dobe sa to len potvrdzuje. Naši predkovia boli zvyknutí zhotoviť si sami veľa vecí, ktoré používali v bežnom živote. Vplyvom doby a nárastu technológií či internetu sme na toto pozabudli. To, čo sa vytvorilo rukami, malo vždy hodnotu a my tomu znovu začíname rozumieť a oceňovať to. Vyskúšame si to, reálne sa veci dotýkame, vytvoríme si k nej osobný vzťah, vložíme do nej svoje myšlienky a pocity, potom ju vieme náležite oceniť.

Zrejme náročnejšia otázka, vzhľadom na aktuálnu situáciu, no predsa len – prezradíte nám i vaše vízie do budúcnosti?

Prioritne by som rada v blízkej budúcnosti obnovila prácu s ľuďmi. Musím povedať, že online svet ma nenapĺňa ani nepriťahuje a nikdy tie interakcie nie sú také autentické ako naživo. Máme celosvetovú krízu, všetkých nás to ovplyvnilo, pravdepodobne svet bude iný po jej skončení. Dnes však nikto nevie povedať, čo bude a aké to bude. Budem preto i ja reagovať na to, čo život a budúcnosť prinesie, budem tvoriť tak, ako to budem cítiť a venovať sa ľuďom, pretože to budú potrebovať možno viac než doteraz. Prajem všetkým najmä zdravie - fyzické i psychické, pretože ide o spojené nádoby a jedno bez druhého nefunguje.

Vynáška

Arteterapia je nápomocná pri partnerských či sociálnych vzťahoch, úzkostných stavoch, nevládnutých či potláčaných emóciách, strachoch, psychických traumách, syndróme vyhorenia...

Odparkujte sa v parku, oddychujte, spoznávajte

Miesta stromov kvetov sôch stretnutí

Park Družba

Veľká zelená plocha pri Základnej škole Beňovského, ktorá sa taktiež hrdí prívlastkom, že ide o jedinú dúbavskú školu v parku. Park obklopujú ulice Nemčíkova, Damborského, Základná škola Beňovského a zanedbané športovisko pri škole, ktorého revitalizáciu brzdia nevysporiadané pozemky. Park je miestom prechádzok, stretnutí, hier, športovania i dejiskom už tradičnej detskej cyklosúťaže. Koncom roka 2019 pribudli v parku nové športové stroje, ktoré doplnili tunajšie outdoorové športovisko. Ide o dm zónu, ktorá vznikla vďaka spolupráci mestskej časti Bratislava-Dúbravka, spoločnosti dm drogerie markt a agentúry BE COOL, organizujúcej mnohé športové podujatia. V blízkosti parku je aj detské ihrisko, ktoré prešlo v roku 2018 revitalizáciou.

Výrazným prvkom v parku je socha Andreja Bagara. Jej presťahovanie na toto miesto z Hviezdoslavovho námestia do blízkosti Bagarovej ulice v Dúbravke inicioval v roku 2004 vtedajší starosta Dúbravky Peter Polák. Socha je odliata z bronzu, má päť metrov a je dielom akademického sochára Ferdinanda Bolla.

Mestská časť doplnila park v posledných dvoch rokoch aj výsadbou záhonov kvetov v trávnatých porastoch.

Park Fedákova

Väčšia zelená plocha medzi panelákmi - ulicami Gallayova a Fedákova neďaleko Obchodného centra Saratov, sa nazýva aj parkom Fedákova. Priestranstvo postupne prechádza úpravou a zveľaduje sa.

Kedysi tu sídlila legendárna krčma „Sloník“ a na ploche pri nej boli siete – preliezačky. Dnes má prevádzka nového majiteľa, pri nej sa rozprestiera menšie detské ihrisko. Mestská časť park postupne dopĺňa výsadbou nových stromov na lúke i popri spojovacom chodníku od Gallayovej smerom k obchodnému centru. Lúka patrí k obľúbeným miestam psičkárov.

V roku 2018 miestny a župný poslanec Juraj Štekláč inicioval osadenie pamätníka hudobníkovi a dramaturgovi Dežovi Ursinymu, ktorý na Fedákovej žil, tvoril, venčil psa Havrana a aj zomrel. Pamätník pod názvom Listovanie pozostáva z niekoľkých kovových strán za sebou a stvárnila ho sochárka Mira Podmanická. Jeho odhalenie na jeseň 2018 sprevádzalo hudobno-literárne podujatie s názvom Spomienka na Deža. V roku 2019 písalo dokonca svoj druhý ročník. V parku v súvislosti s podujatím osadili

v roku 2018 aj vtáčie búdky z dielne klientov Domova sociálnych služieb Karola Matulaya, venované Dežovi Ursinymu, a v roku 2019 aj Dežovu knižnicu pre kolobeh knižiek medzi Dúbravčanmi.

Park Horanska studňa

Asi ťažko nájsť miesto, ktoré je viac dúbravské, tradičné, a navyše sa tak veľmi spája s históriou našej mestskej časti. Reč je o priestranstve okolo Horanskej studne pri detskom ihrisku pod Kostolom sv. Kozmu a Damiána v starej Dúbravke. Leží medzi ulicami s názvom K Horánskej studni a Strmé sady.

Mestská časť začala priestor revitalizovať v lete 2019, na spolufinancovanie projektu získala externé zdroje - grant hlavného mesta a grant Bratislavského samosprávneho kraja. Nové sú lavičky, dlažba, vyhladkové miesto, hracie prvky na detskom ihrisku, záhony, chodníky i múriky. Cieľom premeny bolo vytvoriť viacgeneračný park, pripomenúť si históriu a podporiť jedinečnosť miesta. Vznikol tak priestor pre oddych, posedenie, voľné piknikovanie, čítanie, ale napríklad i výučbu školákov na čerstvom vzduchu. Pribudla náučná tabuľa, doplnilo sa osvetlenie, záhony kvetov, nové sú tiež hracie prvky na detskom ihrisku. Oficiálne otvorenie parku mestská časť pripravuje. Horanska studňa, ako aj maďarský i nemecký názov obce totiž napovedá, že na mieste dnešnej Dúbravky musel byť jeden alebo viacero výdatných zdrojov dobrej vody. Studňa je symbolom, ktorý sa dostal aj do pečate a neskôr i erbu Dúbravky. Nevieme, ako studňa vyzerala počas predchádzajúcich stáročí, no jej nová podoba je vlastne kópiou studne zo starej pečate z roku 1626. Podľa nej bol vytvorený novodobý erb mestskej časti.

Na vodu odkazuje aj nový hrací prvok a pícia fontánka.

Park Saratovská

Ešte nedávno by sa priestranstvo nedalo nazvať parkom, dnes už sa na neho začína podobať. Priestor za Obchodným centrom Saratov. Zelenú plochu lemujú obchodný dom z jednej strany, z druhej paneláky ulice Fedákova a z ďalšej frekventovaná Saratovská ulica. S výsadbou na tomto území začalo hlavné mesto v roku 2019 a v roku 2020 pokračovalo.

„Na ploche bolo vysadených celkovo 40 stromov a 10 metrov štvorcových krov,“ približuje Dušan Vacek z oddelenia tvorby mestskej zelene magistrátu. Okrem stromov tu v rámci revitalizácie magistrát naplánoval kvetnatú lúku, jej výsev na ploche približne 100 metrov štvorcových už prebehol.

„Vo výseve je zmes semien kvitnúcich rastlín, ktoré majú zlepšiť podmienky opelivého hmyzu v meste,“ dodáva Vacek. „Úprava má pokračovať aj doplnením lavičiek, aby bol novo založený parčík zároveň vyhladávaným miestom oddychu.“

Projekt kvetnatých lúk v hlavnom meste vzniká s cieľom skvalitnenia verejného priestoru, zvýšenia biodiverzity a adaptácie na klimatickú zmenu zároveň. Na ploche bude obmedzené kosenie.

Na neďalekom parkovisku za OC Saratov, smerom na ulicu Repašského, pribudli stojany na nabíjanie elektromobilov v Dúbravke. Ide o projekt spoločnosti Západoslovenská energetika (ZSE). Okrem tejto lokality je podobná stanica v Dúbravke aj na parkovisku na Bošáňho ulici.

Park Pekníkova

Azda najznámejšie detské ihrisko a športový areál v mestskej časti zároveň. Oplotené priestranstvo sa nachádza medzi ulicami Repašského, Pekníkova a ulicou Pod záhradami. Park v posledných rokoch prechádza zmenou a dopĺňaním športových možností. V roku 2019 sa mestskej časti podarilo postaviť v areáli na ploche 33 x 18 metrov nové multifunkčné ihrisko, pri jeho vzniku pomohla aj dotácia z Úradu vlády. Tento rok ho má doplniť divácka tribúna.

V parku je tenisové aj hokejbalové ihrisko, priestor pre basketbal, možnosti na behanie, dve ihriská na petang, pingpongové stoly, súčasťou sú workoutové prvky či takzvaná kardiozóna. Revitalizáciou prešlo aj detské ihrisko. Areál má dve fontánky s pitnou vodou i takzvané hmlovisko. Plánom do budúcnosti ostáva vyriešenie toaliet, pre tieto potreby slúži aktuálne prenosné WC.

Areál býva dejiskom viacerých podujatí. K najznámejším a najnavštevovanejším patria jesenná Šarkaniáda alebo súťaž hasičských družstiev pod názvom Hasičský deň. Zo športových podujatí sa k najväčším zaraďujú Beh mladých Dúbravčanov či Športové hry seniorov.

Text a foto: Lucia Marcinátová

Ako Dúbravčania húfne odchádzali a ako sa členovia zastupiteľstva postavili proti fašistickej diktatúre

Robota žiadna, polia pusté, neobrobené, chudoba veľká

Text: Miroslav Šimeček

Devätnáste storočie je mŕtve, nech žije dvadsiate storočie – takto a podobne sa prelom 19. a 20. storočia stal podnetom na množstvo osláv a slávnostných prejavov. Štátnici a politici vyjadrovali svoje názory na budúcnosť, ktorá bola plná optimizmu a viery v pokrok.

Bol to čas imperiálnej politiky, národného sebavedomia, ale aj národnej bezohľadnosti. Na čele Rakúsko-Uhorskej monarchie stál cisár František Jozef I. so snahou ovládať celú južnú Európu a v Uhorsku silnelo úsilie o presadenie jednonárodného štátu. V týchto politických, hospodárskych a národných súvislostiach žili a ťažko pracovali aj obyvatelia Dúbravky.

„Opísať každodenný život a ťažkosti ľudí žijúcich v malej dedinke pri Bratislave nie je jednoduché. Niet písomných dokladov a živých svedkov z tých čias je už tiež málo,“ píše Miroslav Šimeček v novej publikácii, ktorú v týchto dňoch vydala jeho dcéra Dáša Ághová. Spracovať tieto roky je vskutku zložitá úloha.

Miroslav Šimeček veci približuje zo svojho pohľadu na základe archívnych materiálov a jeho zápiskov z rozhovorov so staršími občanmi a funkcionármi obce, ktoré si zaznamenával počas ich života. „Boli to osobnosti v pravom slova zmysle , ako napríklad Martin Granec, Viktor Sedlák, Augustín Zajíček ale aj Ján Pavlakovič“

Cez Pustý kostelíček

Už od roku 1901 a neskôr sa stupňoval zápas robotníctva za lepšie hospodárske podmienky v Rakúsko-Uhorsku.

Najviac Dúbravčanov v tom období pracovalo v Patrónovej fabrike na Patrónke, ktorej majiteľom bol rakúsky podnikateľ Roth. Vo fabrike boli veľmi ťažké pracovné podmienky, pracovná doba bola 12-hodinová. Podobne to bolo u Isidora Kothmaiera na Patrónke či Apolke alebo v iných fabrikách v Bratislave.

Z Dúbravky bolo jediné spojenie s Bratislavou pešo cez Pustý kostelíček. (Selendorf bola historická osada v dnešnej Hornej Mlynskej doline, ktorá zanikla asi v polovici 16. storočia. Spomína sa zničený kostol svätej Margity ako „Pustý kostelíček“.)

Keď si predstavíme hodinovú cestu do práce, hodinovú cestu z práce a dvanásťhodinovú pracovnú dobu, tak si vieme vytvoriť obraz o postavení robotníka v tej dobe. Preto nás neprekvapí, že mnoho Dúbravčanov sa zúčastňovalo štrajkov za osemhodinovú pracovnú dobu, za zlepšenie svojho sociálneho postavenia či za mier.

Šifkarta do Ameriky

V rokoch 1880 až 1898 odišlo do USA 380-tisíc obyvateľov Uhorska, pričom asi štvrtina, teda okolo 100-tisíc bolo zo Slovenska. Od roku 1899 v USA už evidovali aj národnosť prisťahovalcov. Od 1899 do roku 1919 odišlo do USA ďalších 480-tisíc Slovákov. Keď v roku 1907 maďarská vláda posadnutá ideou jednonárodného štátu stupňovala maďarizáciu v oblasti školskej legislatívy a Apponyiho zákony o po-maďarčení ľudovej školy sa stali skutkom, vyvolalo to v radoch bezmocných drobných ľudí pobúrenie. I keď kňazi ako Ferdiš Juriga či Anton Moyš, bojovali za národné práva, situácia sa zdala bezútešná aj v súvislosti s chudobou. Dúbravčania nenachádzajú nádej skorého zlepšenia svojho životného postavenia húfne odchádzajú do sveta. Väčšinou do Spojených štátov amerických.

Medzi prvými čo odišli za prácou do Ameriky boli: Ondrej Ivica, Martin Čerpák, Gašpar Darovec, Lorenc Kollár, Jozef Kollár, Pavol Kollár, Šimon Lachkovič, Šimon Sandtner, Anna Matrková, Lenhart Sedlák, Cyprian Fratrič, Jozef Nemček, Pongrác Vilém, Jozef Sedlák, Stanislav Zajíček, Betka a Marča Ivicové, ktoré odchádzajú za otcom. Ďalej odišli Terezia Mekesová, Františka Mekesová (Bundžovka), Mária Slobodová, Marka Kratochvílová, Pavel Milošovič, Agneša Milošovičová. V roku 1913 odchádza Johana Ščepková, v rovnakom čase aj Matúš Brenčíč či Ľudovít Bukovský s manželkou. Nasledujú ich Mária Chromcová a Dýnus Vilém. V roku 1919 odišla aj Agneša Milošovičová.

Z Dúbravky odišli a po „veľkej“ vojne sa vrátili Anton Mikletič (Jadranc), František Matrka, Pavel Matrka, Marcel Lachkovič, Lenhart Štefko.

V roku 1908 odchádzajú do Južnej Ameriky – Argentíny Fabian Brenčič, Ignác Šimeček, Jozef Sedlák a Rudolf Šimeček. Okrem týchto ešte odišli Ondrej Pribila a Fabian Pribila.

Boli to väčšinou mladí ľudia, ktorí odchádzali do sveta s nádejou lepšieho života a perspektívy uplatnenia sa. Mnohí sa usídlili v priemyselných centrách a to v Detroite, Clevelande, Pittsburghu, Chicagu. Mária Slobodová žila v Arizone a keď sa vydala za pána Wolfa presťahovala sa do New Yorku.

Zbohom otec, zbohom mati

Vráťme sa však domov do Dúbravky tých čias, keď sa lúčili so svojimi najbližšími, s rodinou, priateľmi. Mnohí tu zanechali manželky, deti, rodičov.

Vtedy sa po Dúbravke niesli spevy: Keď sa Slovák preč do sveta uberal, vyšiel si on na kopeček, smutne zavolať: Zbohom otec, zbohom mati, sestra, brat ja sa musím do sveta uberať. Alebo sa spievalo: Prostred Ameriky krčma murovaná do ní sa schádzaju Slováci s Nemcami. Keď sa poschádzali tak si povídali: Podme chlapci podme domú, do nášeho kraja. Co doma budeme robit, co robit budeme, náš kraj je chudobný hladem zahyneme.

Boli to ťažké roky pre tých čo odchádzali, ale aj pre tých čo tu ostávali. Robota takmer žiadna, polia pusté, neobrobené, chudoba veľká. Kde boli tie slová z prelomu storočia o prosperite, pokroku a o stabilite kapitálu a národnostného zmierenia. Všetko zotrel čas. Zostali nám len pohľadnice, ktoré zaslali svojim blízkym.

Legionári prišli na Silvestra

Koniec vojny a vznik Československej republiky prijali Dúbravčania s veľkým nadšením. Dúbravka ako robotnícko-roľnícka dedina nemala národnostné ani náboženské problémy preto, že tu žili len Slováci a náboženstvo bolo rímsko-katolícke. K oslobodeniu Dúbravky prišlo bez konfliktov a zrážok. Československí legionári prišli do Dúbravky 31.12.1918 v skorých ranných hodinách.

Po skončení prvej svetovej vojny sa začínajú vracat' vojaci z jednotlivých frontov. Život sa pomaly konsoliduje a vracia sa do riadnych koľají. Zvyšuje sa zamestnanosť, zvyšuje sa aj ekonomický prínos v rodinách a tým narastá aj životná úroveň. Niektorí sa dostávajú do štátnych služieb – najviac na železnice a na poštu. Dúbravka sa začína rozvíjať a začína aj intenzívne spoločensky žiť.

Umiernení socialisti a boľševici

Politická roztrieštenosť v Československej republike mala svoj odraz aj v Dúbravke. Dúbravčania sa rozdelili na dve veľké skupiny. Stúpenci sociálno-demokratickej strany boli väčšinou robotníci pracujúci v bratislavských firmách, štátni zamestnanci a kovoroľníci. V tejto skupine pomerne skoro začína prebiehať diferencný proces, už v roku 1920 sa delila na tzv. umiernených socialistov, správne povedané pravičiarov – zástancov Dr. Ivana Déreera (rodáka z Malaciek teda Záhoráka a to malo cveng) a na radikálnych sociálnych demokratov, ktorí názorovo inklinovali ku komunistickej strane. Väčšinou to boli robotníci z patrónovej fabriky a iných bratislavských závodov. Obyvatelia im hovorili komunisti-boľševici.

Niekoľko Dúbravčanov bolo zástancami politiky Beneša – to boli Čechoslováci, ktorí si v tridsiatych rokoch vytvárajú stranu národno-socialistickú.

Maloroľníci a hlinkovci

Druhú veľkú skupinu tvoria roľníci, ktorí pracovali na svojich pozemkoch a furmančili u kovoroľníkov, ktorí nemali svoje vlastné poľahy. V tejto skupine nebolo také politické vyhranenie. V Dúbravke bol len jeden roľník, ktorý mal viac ako 10 hektárov pôdy. Väčšinou boli maloroľníci vlastníci pôdy v rozsahu od 2 do 6 hektárov a to už s pôdou, ktorá im bola pridelená z parcelácie.

V auguste 1921 sa parceloval pozemok z panstva Mikuláša Pálfyho. Z chotára obce Dúbravky to bolo 39 katastrálnych jutár (pasienky, lúky a oráčina). Z chotára Devínskej Novej Vsi asi 135 katastrálnych jutár (katastrálne jutro – 5753,6 m²). Všetko v záhone Veľká lúka. Myslenie roľníkov ovplyvňoval miestny rímsko-katolícky farár Anton Moyš, ktorý bol exponentom agrárnej strany a účastníkom roľníckej vzájomnej pokladnice. Viac ako politické ciele agrárnej strany ich priťahoval názov strany: „Strana roľníkov a maloroľníkov“.

Ľudová strana, neskôr HSĽS (Hlinkova slovenská ľudová strana) v Dúbravke nemala veľké zázemie i keď je možné konštatovať, že vznikom radikálneho krídla vo vedení HSĽS sa začína diferenciácia u prívržencov tejto strany v Dúbravke. Vzniká skupina ľudí, bojovníkov za autonómiu Slovenska, ktorá je v podstate veľmi slabá a nezískava podporu väčšiny Dúbravčanov.

Štrajky vo vápenke

Možno konštatovať, že väčšina Dúbravčanov bola za udržanie jednotnej československej republiky. Triedne uvedomenie rástlo veľmi pomaly, lebo typických proletárov bolo málo a v Dúbravke sa nepodarilo utvoriť organizáciu Komunistickej strany. Podmienky pre rozvoj revolučného hnutia sťažovala skutočnosť, že kapitalizmus sa dočasne stabilizoval a vstúpil do obdobia síce vratkej, ale spolu s povojnovým obdobím do výraznej perspektívy.

Obyvatelia, ktorí sa nevenovali poľnohospodárstvu pracovali prevažne v bratislavskej Patrónke, v kameňolome, vápenke v Devínskej Novej Vsi a časť ich zamestnávali bratislavské stavebné firmy.

Robotníci z Dúbravky sa aktívne zúčastňovali na hnutí za zlepšenie životných podmienok, za zvýšenie miezd a úpravu pracovného času. Významné boli predovšetkým vystúpenia robotníkov zo závodov Patrónka a Danubius počas hospodárskej krízy na prelome rokov 1922/1923. V máji a júni 1924 ako aj v rokoch 1926-28 sa robotníci z Dúbravky významne podieľali na organizovaní štrajkov vo vápenke Devínska Nová Ves. Tieto triedne zápasy sa odrazili i v samotnej obci vo voľbách r. 1928. Sociálno-demokratická strana získava väčšinu hlasov a tým aj funkciu starostu obce (do roku 1924 bol richtár).

Proti diktatúre

Väčšina členov obecného zastupiteľstva a obecnej rady boli ľudia s pokrokovým zmýšľaním. Dokazuje to aj fakt, že dúbavské obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí 7. júna 1933 prerokovalo okrem iného aj správu o zvyšujúcom sa nebezpečí zo strany fašistickej diktatúry v Nemecku a územných nárokoch voči Československej republike.

Vo vyhlásení sa obecné zastupiteľstvo jednomyselne postavilo za jednotnú demokratickú Československú republiku. Vo vyhlásení sa hovorí, že „proti fašistickej diktatúre a jej expanzii sa staviame do jedného občana našej obce, ktorú zastupujeme“.

Podľa publikácie Pozdrav z Dúbravky upravil a medzicitulky doplnil Ľubo Navrátil.

Podporujeme dúbavských podnikateľov

Namiesto menu krízový plán

Kaviareň Just Lovely Café na Martina Granca - môj splnený sen o modernom mieste pre celú rodinu so skvelou kávou, poctivými koláčmi, detským kútikom, a tou najmilšou obsluhou, sme otvorili v sobotu 9.novembra 2019 po takmer dvoch rokoch plánovania. Už od začiatku mala kaviareň úspech u ľudí a začali nás postupne viac a viac navštevovať.

Veľa zákazníkov sa za krátky čas stalo našimi „štangastmi“, a už keď som ich z diaľky videla, vedela som, čo si dajú. Deti som už poznala po mene a chystala im obľúbené babyccino-napenené mliečko.

Veľmi rýchlo sa udomácnil aj pravidelný program v kaviarni, ktorý sme dopredu na mesiac vždy naplánovali pre našich malých aj veľkých zákazníkov. Štyri mesiace ubehli ako voda a ja som sa tešila na našu prvú letnú sezónu. Pozerala som katalógy na vonkajšie sedenie pred kaviareň a zostavovala letnú ponuku nápojov.

Potom prišla zmena

Už začiatok toho osudného týždňa zakončeného piatkom 13teho nebol bežný. Strach ľudí z nového vírusu bolo cítiť vo vzduchu a počet zákazníkov rapídne klesal, až som sa vo štvrtok 12. marca, deň pred oficiálnym vyhlásením vlády, rozhodla kaviareň pre istotu zatvoriť. Ešte teraz je mi stále do plaču a

mám zimomriavky, keď píšem tieto riadky. Tá neistota a strach, čo s nami bude, ako sa to bude celé vyvíjať, bol naozaj veľký. Začala som teda písať, miesto letného menu a nového programu na ďalší mesiac, niečo úplne iné, krízový plán, čo vlastne môžem robiť tak, aby som neporušila nariadenie, ale aj prežila. Sledovala som okolité štáty, najmä českých susedov, tam fungovalo výdajné okienko u kaviarní od začiatku.

Nakoniec som sa rozhodla, že nebudem len tak sedieť a čakať, ako to dopadne. Zaradila som do ponuky to, čo ľudia najviac potrebovali a nikde to nemali - rúška a dezinfekciu.

Mala som šťastie, že od začiatku spolupracujem so skúsenou dodávateľskou firmou, ktorá svoje podnikanie v kríze hneď preorientovala práve na výrobu spomínaných rúšok a dezinfekcie. Takže ľudia si mohli dopredu objednať a po dohode vyzdvihnúť pred kaviarňou. Sila sociálnych sietí ma zachránila, keďže sa to rýchlo rozchýrilo a ľudia začali písať a volať. Taktiež náš pražiar má funkčný e-shop s kávou, tak som sa spojila aj s ním a ľudia si mohli u nás prevziať jeho balenú kávu. Tiež som od začiatku komunikovala s prenajímateľom priestoru a vyšiel mi v ústrety platieb, čo bolo v tom momente kritické a zachránilo ma, že som mohla fixné náklady okresať na minimum.

Otvorenie okienka

Koncept našej (a nielen našej) kaviarne je postavený na tom, že ľudia si k nám prídu oddýchnuť, prídu nielen na kávu či zákusok, ale najmä za tým zážitkom, pozitívnou emóciou, ktorú v nich naša kaviareň vyvoláva... A zrazu som sa mala stať výdajným okienkom, kde len podám a dovidenia? Na začiatku sa mi to zdalo nemožné, že to bude fungovať a obávala sa, či nejakí ľudia vôbec prídu...

No dnes viem, že nás tie štyri mesiace, ktoré sme boli otvorení, zachránili a to, čo zažívam každý deň, keď ľudia chodia po kávu a koláčiky, je úžasné. Dáva mi to nádej, že opäť bude dobre. Cítim od nich tú podporu a hoci len cez rúška, vždy prehodíme pár slov a snívame, že to celé pominie a slobodne bez obáv vstúpia do kaviarničky, kde si vychutnajú pohodu bežných dní....

Zo dňa na deň sa život, aký sme ho poznali, zmenil a už nikdy to nebude úplne tak, ako pred tým. Viac si vážim prítomný okamžik, a že zatiaľ to ide aspoň na tých 20 percent.

Pandémia a všetky tie obmedzenia ma ako začínajúcu podnikateľku poriadne obrnili. Veľmi, veľmi si vážim každého, kto sa ma čo i len jednou kávou snaží podporiť a spolu so mnou to prežíva.

Kopec šampanského si všetci buchne v deň nášho opätovného otvorenia. Už teraz sa teším...

Martina Ebdon-Walker, konateľka Just Lovely Café

Kaviareň Bomba Barista zasiahli opatrenia krátko po otvorení

Kaviarni pomáhajú bucty

Novou kaviarňou v Dúbravke je aj takzvané Coffee laboratory a obchod pod názvom Bomba Barista na Trhovej. Obmedzenia ich zasiahli ani nie mesiac po otvorení.

Dušan Bombala hovorí, že bojujú, no sú tu stále pre Dúbravčanov. „Snažíme sa im cez okienko ponúkať dobrú kávu, robíme, čo môžeme.“ Kaviareň a priestor je založený na workshopoch a ochutnávkach, takzvaných cuppingoch. Tie skupinové musia zatiaľ počkať. Dušan Bombala, barista, ktorý sa káve venuje už asi 15 rokov, však ochotne aj cez okienko vysvetlí všetko o príprave tohto nápoja, ako i o tom, čo je to výberová káva alebo ponúkne takzvanú nitrocoffe - osviežujúcu kávu s ľadom tlačenu dusíkom. V mimoriadnej situácii sa kaviareň snaží pozývať k sebe zákazníkov aj netradične – buchtami. Takzvaným buchtomobilom prichádzajú buchty do dúbavskej kaviarne až zo Zbojskej neďaleko Tisovca. „Oslovil nás s tým jeden dúbavský maník, ktorého prezývajú Manik,“ približuje s úsmevom Dušan Bombala. „Skúsili sme a malo to úspech, teraz prebiehajú takzvané Bratislavské buchtové štvrťky.“

Legendárne buchty zo Zbojskej majú rôzne chute. Tradičné sladké – čokoláda, čučoriedka, vanilka, jahoda, orech, ale aj slané. Zaujímavé sú ale napríklad aj škvarovo-slivkové, škvarové s medvedím cesnakom a podobne. Vyskúšate?

(lum)

Mysleli sme, že to budú dva týždne pauzy

Učiteľka tanca: Vraj som prísna

Zhovárala sa: Danka Šoporová

P

re milovníkov tanca je ELENKA JÁGERSKÁ dobre známym menom. Sama o sebe tvrdí, že je veľmi prísna a (nielen) na svojich zverencov má vysoké nároky. Koniec koncov aj to sú atribúty, ktoré ju v tanečnej sfére zaradili do kategórie najuznávanejších odborníkov. Dlhé roky bola späť predovšetkým s Tanečnou školou Jagermeister. Od septembra 2016 prišlo k zmene. „Moja časť TŠ Jagermeister sa spojila s integrovaným Tanečným klubom Danube,“ prezrádza uznávaná tanečná pedagogička, ktorá tak trénuje v klube v priestoroch školy na Batkovej. Viac o jej novom smerovaní, ako i víziách do budúcnosti, už prezradila v rozhovore pre Dúbravské noviny.

Máme za sebou niekoľko náročných týždňov. Čo pozitívne ste si z nich zobrali práve vy?

Je pravda, že rovnako ako ostatných, aj nás táto situácia zaskočila. Zastihla nás práve uprostred tanečnej sezóny, čiže nám vznikol aj nečakaný oddych. No najmä som si uvedomila, že veci, ktoré považujeme za samozrejmé či nutné, také nemusia byť. Inými slovami povedané, že bez mnohých vecí sa dá vydržať a treba sa naozaj tešiť zo zdravia, rodiny, prírody...

Koronavírus zastavil tanečný život nielen na Slovensku. Spomínate si na poslednú hodinu, kým došlo k dočasnému zatvoreniu tanečného klubu?

Úplne presne. Bolo to 9. marca. Mali sme tanečnú hodinu s našimi seniormi. Okrem tancovania sme ešte slávili MDŽ, a aj keď nejaké poplašné správy už kolovali, mysleli sme, že dáme dva týždne pauzu a ideme ďalej. Nuž, trošku sa nám to natiahlo.

Akým spôsobom, respektíve spôsobmi, nahrádzate tanečné lekcie, keď vaši zverenci nemôžu trénovať spolu?

S našimi zverencami sme neustále v kontakte, komunikujeme elektronicky, čo je veľká výhoda. Pripravujeme im rôzne domáce úlohy, cvičenia, tréningové videá a oni nám zas posielajú, ako to zvládli. Samozrejme, že to nenahradí normálny tréning, ale pobaví sa celá rodina. To je teraz najdôležitejšie.

Na čo sa v súvislosti s postupným uvoľňovaním opatrení tešíte najviac?

Že opäť uvidím ľudí sa usmievať. Emócie s mojou prácou úzko súvisia, čiže rada vidím reakcie ľudí na ich tvárach. Samozrejme sa teším na stretnutia s priateľmi, širšou rodinou...už bez rúšok, aj keď som si ušila fakt pekné (smiech).

Patríte k rešpektovaným pedagógom s dlhoročnými skúsenosťami. Môže deťom takáto dlhšia pauza výrazne uškodiť v tanečnom napredovaní, alebo bez problémov nadväžu tam, kde pred pár mesiacmi skončili?

Dlhá pauza nerobí v žiadnej činnosti dobrotu. V klube máme okrem zdravých tanečníkov, ktorí si podľa inštrukcií môžu aj sami potréňovať, no aj tanečníkov s hendikepom, a tí potrebujú kontakt s lektorom, veľa opakovania, trpezlivosti. Tu už teraz viem, že to bude náročnejšie.

Ktoré z tanečných podujatí ste museli pre COVID-19 oželiť?

Keďže nám sezóna skončila v polovici, tak musíme oželiť veľa podujatí, najmä súťaže našich tanečníkov. Pre mňa a kolegu Andreja Mičúnka (TK Danube pozn.red.) vypadlo niekoľko súťaží, kde sme mali rozhodovať a najmä naša klubová súťaž – O pohár starostu Dúbravky, ktorú zatiaľ posúvame na ďalšiu sezónu.

Aké kritériá musí spĺňať lektor, aby mohol pôsobiť práve u vás? Ste veľmi prísna, kritická?

Vraj som (smiech). Keďže pracujeme s ľuďmi, a my aj so špecifickou klientelou, nároky na lektorov musia byť veľké. Nestačí byť len dobrý tanečník. Lektor musí byť najmä dobrý pedagóg, psychológ, musí byť trpezlivý a ešte aj príjemný. Takže áno, som prísna.

Ako to vyzerá s nábormi nových tanečníkov? Máte v tomto smere nejaké predstavy?

Záujemcov prijímame počas celého roku. Dnes už klasické náborové akcie veľmi nerobíme, väčšinou fungujeme na „osobnom doporučení“ a elektronicky.

Ak sa poohliadnete späť, čo všetko vám tanec dal?

Tanec, ktorý začínal ako koníček, sa stal mojim povoláním a životnou náplňou. Mám šťastie, pretože celý život robím to, čo ma baví a ešte ma to aj živí (smiech). Nie je to ľahké živobytie, ale nemenila by som. Ako tanečnica, rozhodkyňa, trénerka som spolu s manželom dosiahla nemalé úspechy, na ktoré som pyšná. TŠ Jagermajster, ako 1. súkromná TŠ na Slovensku, bola dlho na špičke slovenského tancovania. Vychovala mnoho úspešných reprezentantov a vlastne aj svoju konkurenciu. A dnes sa teším, že som súčasťou integrovaného TK Danube, kde môžem využiť svoje trénerské a pedagogické skúsenosti a priniesť radosť do života aj ľuďom, ktorí sú trošku „iní“.

Bez ktorých vlastností by ste dnes určite neboli v rámci tanca tam, kde ste?

Myslím, že v prvom rade je chcieť. A to zahŕňa tvrdo pracovať, neľutovať sa a stále sa učiť. No keď nad tým premýšľam, asi to platí pre všetko, čo človek chce robiť dobre.

Naopak, bez čoho sa dnes nezaobíde dobrý tanečník? Konkurencia je naozaj obrovská.

Platí to isté. Aby sa dostal medzi TOP, tak ešte pridaná hodnota – charisma.

Akými slovami by ste „nakopli“ ľudí, ktorí sú vplyvom udalostí ostatných týždňov trochu sklesnutí a potrebujú motivovať? Napríklad práve k tomu, aby začali s tancom.

Nezúfať, nepozerať, čo nemáme, ale čo máme, využiť čas na preskúmanie nových podnetov, možností... a môže to byť práve tanec. Dobrá hudba, príjemné prostredie, kontakt, spoločná aktivita s partnerom, radosť z pohybu. To je „balíček pohody“, ktorý ocení telo aj duša.

Elena Jágerská

tanečná pedagogička, rozhodkyňa, trénerka, porotkyňa Let's Dance

s manželom Igorom založili TŠ Jagermajster – prvú súkromnú tanečnú školu na Slovensku

vychovala mnoho úspešných reprezentantov

dnes je súčasťou integrovaného TK Danube na Batkovej ulici

Ako trénujú? District Dance, Klnka, La Portella

Škrty, časové straty, tréningy online

Dúbravka bola, a stále je, nielen domovom mnohých významných osobností, ale tiež nádejných umeleckých a športových talentov. V mestskej časti nájdete niekoľko tanečných klubov, ktorých úspechy hovoria jasnou rečou a skvelé meno majú vybudované aj ďaleko za hranicami Slovenska. Spojili sme sa s trojicou z nich, položili sme im päť otázok, aby sme zistili, ako im pandémie narušila už zabehnuté fungovanie.

1. Ako sa darí vášmu súboru prežiť tieto - aj pre kultúru a šport neľahké časy?
2. Ako vnímate aktuálnu situáciu a aké "škrty" vám priniesla?
3. Ste s jednotlivými členmi v spojení elektronicky, prebiehajú tréningy?
4. Poradte našim čitateľom, ako sa udržať v kondícii a fit?
5. Na čo sa v súvislosti s postupným uvoľňovaním opatrení tešíte najviac?

Detský folklórny súbor Klnka: Ingrid Saňková

1. Je to pre nás úplne nová situácia, ešte sa nikdy nestalo, že by sme mali takú dlhú pauzu. Na začiatku som ešte mala brigádu v krojární, ešte pred samotnou karanténou. Potom sme pracovali na hudobnom archíve Klnky v spolupráci so zvukárom, technikom, a okrem toho bežné denné práce okolo rodiny. Na šitie rúšok sme darovali miestnemu úradu v Dúbravke 70 metrov látky, ktoré sme mali nakúpené na sukničky. Snažili sme sa aj my nejako pomôcť, pretože v tom čase rúška naozaj neboli.

2. Klnkárom pridávame na sociálnu sieť tanečné variácie, kroky, čapáše s vysvetlením bez muziky a s muzikou i variácie z tancov, čiže si môžu precvičovať - tancovať - opakovať. Zároveň je dobré, keď sa hýbu akokoľvek, napríklad v prírode na prechádzkach, pri behu a ďalších športových aktivitách, vítané sú posilňovacie a vyťahovacie cvičenia, záleží pochopiteľne od veku dieťaťa.

3. Na začiatku pandémie som obvolala celý súbor, rozprávala som s rodičmi alebo aj Klnkármi, aby sa hýbali, opakovali čokoľvek z tancov a aby si priebežne pozerali videá, ktoré uverejňujeme na našej stránke na sociálnej sieti. Tu uverejňujeme všetky dôležité informácie, posielame tanečné videá a ak treba, deťom aj muziku. To má na starosť konkrétne jeden z našich rodičov. Rodičia sú veľmi nápomocní a ochotní, za čom im nesmierne ďakujem.

4. V súčasnosti deti plnia výzvu poslať nám tanečné video na jednu muziku, natočiť ho v prostredí, kde sa nachádzajú, prípadne vymyslieť niečo vtipné. V rámci tejto výzvy ma prekvapili traja Klnkáči, ktorí prišli za mnou na chatu v kroji a v rúškach s prosbou, aby som im pomohla niečo nacvičiť. Dali sme tak rýchlo niečo dokopy a šlo o veľmi milé stretnutie. Klnkári mi tiež často volajú, potrebujú sa vyrozprávať, posielajú mi rôzne fotografie a pozdravy.

5. Tešíme sa na opätovné stretnutie, tréningy a vystúpenia. To všetko nám už veľmi chýba.

District Dance: Monika Šimeková

1. Snažíme sa udržať kontinuitu chodu klubu pomocou rôznych komunikačných kanálov, keďže nie je možné sa stretávať tvárou v tvár. Avšak, klub utrpel značné finančné straty, pretože mnoho členov v tejto neľahkej situácii sa nemôže naďalej v plnej miere zúčastňovať tréningového procesu.

2. Aktuálna situácia nám priniesla asi 50-percentné škrtky vo finančnej oblasti a nenahraditeľné časové straty v rozvoji našich tanečníkov, keďže činnosť sa pozastavila na necelé zatiaľ na tri mesiace. Mali sme v pláne zakúpiť do nášho štúdia novú tanečnú podlahu a nové pomôcky, aby mali tanečníci ešte lepšie podmienky. No v momentálnej situácii to budeme musieť odložiť.

3. Sme v kontakte s časťou našich tanečníkov. Zo začiatku, keď sme mysleli, že to bude záležitosť 2 - 3 týždňov, fungovali sme formou rôznych výziev a úloh. Momentálne už fungujeme na online tréningoch, čo je oveľa lepšie - máme aspoň ako taký kontakt s tanečníkmi.

4. Pozitívne myslenie, pohyb na čerstvom vzduchu a zatancovať si večer aspoň na jednu obľúbenú skladbu.

5. Dúfam, že sa čoskoro vrátíme do pôvodných koľají. Naši tanečníci nám nesmierne chýbajú, pre mňa je DISTRICT druhá rodina. Neskutočne sa teším na všetkých, keď sa konečne spolu stretneme v sále. Taktiež dúfame, že v lete budeme môcť robiť naše každoročné tanečné tábory. Tie sú u našich detí veľmi obľúbené a neviem si ani len predstaviť, že by som ich videla až v septembri.

Tanečná škola La Portella: Nely Portella

1. Situácia výrazne zasiahla aj nás. Hneď po zatvorení prevádzok sme prešli na online učenie. Časť detí pokračuje ďalej, časť úplne ukončila a časť si presunula členstvo na september. Naďalej však tvoríme, natáčame, plánujeme. Plne sa sústredíme na to, čo bude po otvorení brány do našich štúdií. Vylepšujeme to, na čo sme nemali až taký čas za pochodu tanečnej školy.

2. Situáciu vnímame veľmi ťažko. Niektoré štúdiá (priestory na tanečné tréningy pozn. red.) sa nám podarilo iba pozastaviť vďaka vnímavým majiteľom, iné sme museli "natvrdo" opustiť, pretože je ne-reálne platiť prenájom za priestory, ktoré nemôžeme využívať. Išlo o ťažké rozhodnutia a škrty, avšak boli nevyhnutné. Súťaže, záverečné predstavenie, akcie, to boli asi najviac boľavé škrty pre našich tanečníkov. Všetci sa usilovne pripravovali a trénovali a zrazu STOP.

3. Aktuálna situácia nám neumožnila nič iné, než okamžite pretaviť celú tanečnú výučbu do online sveta. Prvé online tréningy sme mali "na tvrdo" bez prípravy priamo s našimi členmi a postretlo nás veľa zaujímavých úsmevných situácií, ako napríklad pobehujúci neznámy muž v osuške, pridanie sa celých rodín do tréningu a podobne. No spoločne sme to zvládli. Veríme, že sa to celé čoskoro skončí a už nikdy nezopakuje.

4. Hudba je liek naozaj na všetko. Skúste ráno vstať, a už pri robení raňajok pre celú rodinu si zapnite obľúbený mix pesničiek. Pokiaľ je to možné, trávte čo najviac času na čerstvom vzduchu a robte akýkoľvek druh pohybu. Pite veľa tekutín, menej sladte a menej soľte. Obmedzte biele pečivo a ku každému jedlu zjedzte aj kus čerstvej zeleniny. Nech vás hudba sprevádza viac ako televízna obrazovka. My koniec koncov s hudbou aj zaspávame.

5. Na osobné stretnutia s našimi tanečníkmi. Je fajn že sa už povolili niektoré služby, ale nás sa týka až posledná fáza, tak dúfame, že to prežijeme. Tešíme sa, keď otvoríme "brány" La Portella a opäť budeme jeden aktívny usmiaty farebný svet plný tanca, skvelej hudby a dobrých ľudí.

Pripravila: Danka Šoporová

Filip Jančík zavítal aj do Dúbravky

Z auta hral na husliach

Text: Lucia Marcinátová

Mal hrať na turné, no prišiel medzi paneláky, zahrať, potešiť, dať tónmi nádej. Slovenský huslista Filip Jančík na Fedákovej ulici hral ľuďom v oknách, na balkónoch, okoloidúcim...

Začalo to telefonátom, pokračovalo výberom lokality a vybavením povolení. A o dve hodiny naozaj prišiel. Síce slnečný, no nie veľmi veselý aprílový podvečer v čase obmedzení v súvislosti s koronavírusom, zmenil na výnimočný. Huslista Filip Jančík zahral v rámci projektu Pod oknom, ktorý s v spolupráci s umelcom rozbehla spoločnosť Red Bull, po slovenských mestách, tentoraz zo strechy auta v parku na Fedákovej. Výber Dúbravky prekvapil aj potešil zároveň.

Umelec svoje vystúpenie ohlásil najskôr megafónom. Okná sa pomaly otvárali a keď zazneli tóny, nezatvorili sa. Hudba prišla...

„Mal som akurát byť na svojom celoslovenskom akustickom turné filmovej hudby,“ prezradil talentovaný umelec. „Rozhodol som sa, že turné preložím na september. Chcem teraz potešiť ľudí na sídliskách, ktorí sú zatvorení.“

Filip Jančík, rodák z Popradu, hrá na husle od šiestich rokov, je huslistom svetového formátu, spolupracoval s mnohými zvučnými menami – napríklad Karlom Gottom či Avril Lavigne. Publikum v oknách hodnotil ako perfektné. „Je cítiť, že ľudia sa už potrebujú socializovať, rovnako ako aj zažiť trošku kultúry.“

Znelo: Ty to dáš

Dúbravčania si mohli vypočuť známe hity priamo vo svojej obývačke. Live stream prebehol z kultúrneho domu.

Aby kultúra žila, hudba znela a aby ju ľudia cítili, hoci len prostredníctvom live prenosov. S takým cieľom zorganizovala mestská časť live stream z červenej sály Domu kultúry Dúbravka. Prázdny dom kultúry zaplnili známe hity v podaní skupiny Kochanski, ktorá bola zároveň iniciátorom prenosov. „Kapela hrala bez nároku na honorár, podobne bezplatne pomáhal aj staff,“ približuje Maroš Repík, člen hudobnej skupiny a miestny poslanec. „Program sa volal Ty to dáš, ako obnovený promovovaný klip ku korona kríze rovnomennej pesničky z druhého albumu Kochanski.“ Prenos zabezpečila Dúbravská televízia a ľudia ho mohli sledovať na www.dubravskatv.sk/koncert v pohodlí svojich obývačiek. Celý program sa dá stále pozrieť na Youtube či v archíve. Skupina Kochanski je jedinou v "ČeskoSlovensku", ktorej live program zahŕňa mega-hity - „Každý deň budú vraj Vianoce“, „Že mi je ľúto“, a iné z dielne Mariána Kochanského. Odohrala desiatky koncertov po celom Slovensku, v rokoch 2009 a 2013 vydali CD.

(lum)

Umelci hrali bez nároku na honorár, divák je pre nich najdôležitejší

Keď umenie prichádza pod balkóny

Text: Lucia Marcinátová

Sláčky premenili dve asfaltové plochy na koncertné pódia. Slovenský dámsky komorný orchester The Ladies Ensemble zahral pri Dome služieb a Pavel Bogacz kvartert na ulici Pod záhradami.

Na takmer zabudnutom priestranstve pod oknami takzvaného „žltého domu“ na ulici Pod záhradami rozložili stojany na noty, onedlho aj stoličky, pult s ozvučením, z auta natiahli káble. A hoci sa na umenie pod oknami v rámci rovnomenného projektu nemohlo pozývať a propagovať akciu pre zákaz strečania sa i organizovania podujatí, v piatkové aprílové popoludnie bolo jasné, že sa v blízkosti Parku Pekníkova niečo deje.

Onedlho prišli traja páni a dáma so sláčikmi, štvorica v čiernobielym oblečení spojená pod názvom Pavel Bogacz kvartert. Odrazu sa nevábny asfaltový priestor zmenil na koncertné pódium. Ľudia otvárali okná, usadili sa na balkónoch, fotili, nahrávali, vychutnávali. Zazneli Štyri ročné obdobia, Hallelujah aj Michelle, ma belle....

Námestíčko pri Dome služieb zas o pár hodín zaplnili ženy združené v The Ladies Ensemble, dámskom komornom orchestri, ktorý vznikol v roku 2014. Teraz sa pridali k projektu Umenie pod oknami, ktorý organizuje Matej Drlička, riaditeľ festivalu Viva Musica.

„Povedali sme si, že treba niečo urobiť. Mnohí hudobníci sú zamestnanci štátnych orchestrov, takže majú nejaký príjem, no niektorí umelci sa ocitli bez príjmu zo dňa na deň. Tento koncept sme vymysleli preto, aby sme ukázali, že pre hudobníkov je najdôležitejší divák a potlesk, peniaze sú až druhoradé. Umelci v projekte hrajú bez nároku na honorár, chcú urobiť ľuďom radosť,“ hovorí Matej Drlička. Po koncerte ocenil obojstrannú radosť – hudobníkov aj divákov. „Ukazuje sa, že to má zmysel,“ dodal.

Vírus zmenil aj fungovanie komunitných centier

Aby dvere centra ostali otvorené

Text: Alžbeta Šporerová

Koronakríza, Covid-19, pandémie... Výrazy, ktoré sme pred 9. marcom 2020 priveľmi nevnímali a neprikladali im veľký význam. No netrvalo dlho a do našich životov zasiahli obrovským tlakom. Takým, aký sme mnohí ešte nezažili. Rovnako zasiahli aj do života nášho komunitného centra na Bazovského. Jeho brány sa týmto dňom definitívne zavreli pre verejnosť a zastavili sa všetky doposiaľ prebiehajúce aktivity.

Na chvíľu sa zastavil v priestoroch komunitného centra čas. Avšak, zastavil sa len zdanlivo. Centrum rodiny na Bazovského funguje, hoc v inej podobe.

Keďže komunita je fenomén, ktorá svoj význam pochopí väčšmi v ťažších časoch, začali sa u nás diať veci, dovtedy vskutku nevídané. Začali sme robiť veci inak...

Šitie aj nákupy pre seniorov

Hneď v prvých dňoch sme totiž pochopili potrebu rúšok a ich nedostatku. Spojili sme sa s Občianskym združením Sobi a začali sme šiť rúška pre miestnu komunitu, pre seniorov v domovoch sociálnych služieb, pre sociálne slabých, ktorí si prichádzali pre potravinovú pomoc, ale aj pre zdravotníkov na Kraťároch, a ďalších ľudí, ktorí nás oslovili.

Po našej výzve na sociálnej sieti nám ľudia začali nosiť látky, nite, gumičky, no pomohli nám aj finančne, keďže sme prišli o všetky finančné zdroje, ktorými sme pokrývali prevádzku. Ba čo viac, začali prichádzať aj dobrovoľníci - na šitie rúšok, ktorých sme pripravili už vyše 500 a na pomoc seniorom, ktorí uviazli v rámci odporúčaní vlády vo svojich domovoch a obmedzili každodenný pohyb.

Začali sme zisťovať ich potreby, pomáhať s nákupmi, udržiavať s nimi kontakt po telefóne a vďaka spoločnosti RadioLAN, ktorá nám poskytuje internetové pripojenie, sme s našimi seniormi ostali v kontakte aj prostredníctvom moderných technológií. Zapojili sme sa tiež do projektu Pošli tašku, ktorý organizuje Bratislavská arcidiecézna charita.

Projekty, výzvy, dobrovoľníci

Následne sme sa rozhodli napísať vlastný projekt „Robiť veci inak“, ktorý sa uskutočňuje v rámci Fondu pomoci Nadácie Orange. Ďakujeme aj spoločnosti Core4 Advertising s.r.o, pomohla nám s marketingovými darovacími kampaňami, ďalej spoločnosti Vive Group s.r.o a nadácii Z Zurich Foundation za finančnú podporu, a samozrejme všetkým darcom - jednotlivcom, ktorí reagovali na naše výzvy, žiadosti o materiálnu, dobrovoľnícku aj finančnú pomoc. V apríli sa k našim povinnostiam pridala aj starostlivosť o komunitnú záhradu. Veď príroda nepozná kompromisy a ani karanténu. A opäť nám pomohli miestni aktívni dobrovoľníci, návštevníci centra, ale aj dobrovoľníci, ktorí prichádzali cez Bratislavské dobrovoľnícke centrum, prípadne na základe našich výziev na sociálnej sieti, a taktiež Nadácia ZSE, ktorá finančne podporila náš projekt „Príroda v meste piatimi zmyslami“. Príchodom každého nového dobrovoľníka, darcu či podporovateľa získavame väčšie presvedčenia o skutočnosti, že komunitné centrum má význam a je dôležitou súčasťou spoločnosti. Do dnešného dňa nám intenzívne pomáha 25 dobrovoľníkov, ktorým touto cestou úprimne ďakujeme. Dnešné časy nám dávajú za pravdu, že päť rokov budovania komunitného centra na princípoch vzájomnej spolupatričnosti, solidarite, aktívnej angažovanosti jednotlivca, ale aj firiem, nebolo zbytočných. Epidémia neskončila, kríza si vyžiada ešte veľa odriekania a pred nami stoja nové výzvy. Výzvy, s ktorými sa chceme popasovať. Spolu to zvládneme. Ďakujeme.

A dvere ostanú otvorené....

Kosili lúku, čistili skládku aj cestu nad Dúbravkou

Nie na výlet do lesa, ale pracovať

Dobrovoľníci čistili krajnice Vojenskej cesty, ktorá je pokračovaním Plachého ulice. Mnoho ľudí ju využíva ako prístupovú na výlety do lesov Devínskej Kobyly.

Krásne jarne počasie lákalo mnohých Dúbravčanov stráviť čas prechádzkou či bicyklovaním po lesných cestičkách a ponúkalo možnosť načerpať energiu z prebúdajúcej sa prírody. Dobrovoľníci z Občianskeho združenia Dúbravská GLAVICA využili tento čas na zlepšenie podmienok a prostredia v okolí Dúbravskej Hlavice, čo potešilo mnohých návštevníkov.

Trávenie voľných dní sa pre ľudí stalo v týchto krízových časoch príjemnejším aj vďaka pokosenej lúke pri vysielaci, rekultivácii skládky či obnovou a opravou pamätníka v lese nad Dúbravkou. Dobrovoľníci zároveň počas aprílových víkendov vyčistili krajnice Vojenskej cesty od náletov, popadaných haluzí po zimnej kalamite, odstránili usadené nánosy hliny a lístia z jej krajníc, čím sa vozovka rozšírila. Vojenská cesta je vďaka tomu bezpečnejšia pre chodcov, bežcov i cyklistov, obzvlášť v súčasnej situácii, keď turisti, rodiny s deťmi a športovci vyhľadávajú pohyb v prírode.

Dúfame, že touto aktivitou potešilo združenie nejedného Dúbravčana, ale aj Bratislavčanov, ktorí tu našli miesto pre aktívny oddych. Veríme, že časom sa k nám pridajú ďalší dobrovoľníci a spolu sa budeme podieľať na skrášľovaní a udržiavaní tejto lokality v čistote.

Tím OZ Dúbravská GLAVICA

Recepty: Od vás pre nás, od nás pre vás

Losos v karameli

Do našej výzvy Je navarené! prispel receptom aj VOJTO ARTZ, šéfkuchár, prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan. Má za sebou mnohé televízne šou a na konte osem vlastných kuchárskych kníh. Je držiteľom rôznych prestížnych ocenení v gastronomických súťažiach. Takto pripravuje lososa.

Budete potrebovať: 1 celý filet z čerstvého lososa, olivový olej, 3 strúčiky cesnaku, 1 červená cibuľa, ½ hr. hnedého cukru, ¼ hr. sójovej omáčky, ¼ hr. rybacej omáčky, jarná cibuľka, čerstvé čili papričky dlhé, čerstvý koriander, limetová šťava, žerucha

Postup: Filet z lososa rozkrájame na väčšie kúsky (sústa 3×4 cm) a sprudka opečieme na rozpálenej panvici s troškou olivového oleja. Opekáme len veľmi krátko asi 1 minútu. Cesnak očistíme a nakrájame nadrobno, červenú cibuľu na plátky (polmesiačiky). Lososa vyberieme (vo vnútri musí byť rúžový) na veľkú misu. Do výpeku dáme cibuľu a cesnak a asi 1 minútu orestujeme. Pridáme hnedý cukor, sójovú omáčku, rybiu omáčku. Necháme variť až získame hustú sirupovitú konzistenciu. Na rezančeky nakrájame jarnú cibuľku, čili papričky a nahrubo koriander. Lososa vložíme do omáčky, prehrejeme, aby sa obalil sirupom a ochutíme limetovou šťavou. Potom rybu vložíme na misu, prelejeme sirupovou šťavou a posypeme cibuľkou, čili papričkami a natrhaným koriandrom.

Dobrá chuť!

Zápasili na základných školách Húščavova, Sokolíkova i Pri kríži

Hlboká stopa v Dúbravke

Text: Jozef Petrovský

Zápasenie je jedným z najstarších odvetví športu, čo dokumentujú pamiatky z dávnej minulosti. Zrodilo sa dávno pred naším letopočtom. Zápas bol základným prostriedkom prežitia človeka od samotných počiatkov vývoja ľudstva. História novodobého zápasenia na Slovensku sa začala odvíjať v Košiciach v roku 1904.

V roku 1958 vznikol v Bratislave zápasnícky klub Dunajplavba, neskôr jeden z najúspešnejších v celom bývalom Československu. Aj preto, lebo lodníci mali po celom meste zápasnícke tréningové centrá mládeže na základných školách. Jedno z najlepších a najúspešnejších v tom čase pôsobilo v našej Dúbravke, konkrétne na ZŠ Húščavova, dnešnej ZŠ Beňovského. Trénersky ho viedol bývalý zápasník Milan Lisý, dlhoročný obyvateľ Dúbravky.

Kto je Milan Lisý

So zápasením začínal ako 13-ročný, dovedy sa venoval futbalu. „Zápasenie je naša rodinná tradícia. Zápasili otec, dedo i pradedo. Môj otec bol viacnásobný majster Slovenska,“ približuje Lisý. V minulosti sa zápasníci venovali obom štýlom. V tom čase sa v najvyššej súťaži v Československu, prvej lige družstiev, zápasilo voľným i gréckorímskym štýlom. Až v roku 1965 vznikli dve samostatné ligy. Dunajplavba ako jediné družstvo štartovala v oboch a rovnako aj Lisý v jej drese. Vtedy mali bratislavskí lodníci širokú základňu po celej Bratislave.

Najväčší úspech dosiahol Lisý v roku 1965 na Turnaji olympijských nádejí (neskôr premenované na majstrovstvá Európy juniorov) v bývalej Juhoslávii, kde v gréckorímskom zápasení v hmotnostnej kategórii do 82 kg získal bronzovú medailu. „Po návrate z vojenčiny v Hodoníne som mal medzi klasikmi vo svojej váhe silného súpera Vítězslava Máchu, olympijského víťaza z Mníchova 1972. Preto som sa začal špecializovať na voľný štýl, kde som zvädzal vyrovnané súboje s voľnoštýliarom Josefom Urbanom, ktorý bol druhý na majstrovstvách Európy v roku 1966 v Karlsruhe a tretí na majstrovstvách sveta 1966 v Toled,“ vysvetľuje Lisý.

Milan Lisý bol v príprave na OH 1968 (Mexiko) i 1972 (Mníchov). Nakoniec ani na jednej olympiáde neštartoval. „Podmienkou, aby som sa tam kvalifikoval, bolo umiestnenie na ME do šiesteho miesta. Napríklad na európskom šampionáte v Katoviciach (1972) som zápasil so zranenou chrbticou a skončil som desiaty. Zaradili ma aj do prípravy na ďalšie OH 1976 v Montreale, ale pre spomenuté problémy s chrbticou som skončil s aktívnou činnosťou a začal sa venovať trénerstvu,“ zaspomínal si na svoju kariéru Milan Lisý a potom už nás previedol históriou zápasenia v Dúbravke.

Začínali na Húščavovej

V tom čase patrila Dunajplavbe primát najúspešnejšieho československého klubu v zápasení. Rozhodol sa, samozrejme, že začne ako tréner mládeže práve vo svojom materskom klube. V Dúbravke na ZŠ Húščavova, kde učila jeho manželka. Milan Lisý: „Hneď sme našli spoločnú reč s riaditeľom školy Jánom Gabavým. Aj tak však začiatky neboli ľahké. Museli sme zabezpečiť zápasnícke žinenky a výstroj, čo v tej dobe bolo dosť zložité. Za asistenta som si vybral Vladimíra Prvého. S chlapcami sme sa dohodli, že si budeme od začiatku viesť kroniku, kde sme zaznamenávali každý úspech i neúspech. Prvým kronikárom bol M. Soják, neskôr to prevzal M. Žáček.“

Prvá súťaž, na ktorej sa zúčastnili mladí zápasníci, boli majstrovstvá Bratislavy v telocvični ZŠ Dubová. Tituly na nich získali V. Soják, W. Geracsek, M. Soják a K. Kratochvíla. Následne sa zúčastnili na svojich prvých majstrovstvách Slovenska, kde získali dve medaily. Tretie miesta obsadili Š. Voros a K. Ďuriga.

Ako hovorí Milan Lisý, od tohto obdobia pribúdali noví zápasníci, ale aj cenné kovy. A veru, nebolo ich málo. Preto spomenieme len majstrov vtedajšieho Československa. Niektorí stáli na najvyššom stupni aj viackrát. Tituly v roku 1974 získali W. Geracsek, Š. Voros, O. Zatkalík, S. Furča, Jozef Kuzma, Jaroslav Kuzma a J. Štuk.

Školské športové stredisko

O rok neskôr sa dúbavská zápasnícka základňa Dunajplavby presťahovala zo ZŠ Huščavova na ZŠ Sokolíkova. „Zás-
luhou riaditeľa J. Galbavého a učiteľky telocviku G. Srpoňovej sme tu mali dobré podmienky na tréning. Na majstrovstvách Československa si tituly z mojich zverencov vybojovali V. Ščevlík, F. Geracsek, L. Šándor, L. Nagy a R. Gombár.“ Na základe výborných výsledkov si mládežnícka zápasnícka základňa vyslúžila povýšenie na Školské športové stredisko – jedno z prvých na Slovensku. Vedúcim trénerom sa, pochopiteľne, stal Milan Lisý, jeho zástupcom František Kostura. V roku 1979 dorastenci Dunajplavby po druhý raz ovládli československý šampionát družstiev. Základ tímu tvorili zápasníci z Dúb-
ravky.

V roku bolo zriadené Školské športové stredisko vo vzpieraní pri ZŠ Pekníkova, kam sa presťahovali aj zápasníci zo Sokolíkovej. Pozíciu vedúceho trénera zaujal Juraj Pružinec. Jeho zverenec Martin Tešovič sa neskôr stal trojnásobným majstrom sveta vo vzpieraní. Viacnásobný olympionik sa zúčastnil aj zimných OH ako člen posádky štvorbobov. Mladí zápasníci i vzpierači našli podporu u riaditeľky školy Evy Považanovej. V roku 1981 sa stali majstrami Československa R. Rak, D. Slaný, Š. Slaný, J. Slaný, A. Žáček a R. Lisý. A v ďalších rokoch aj D. Weissenstein, M. Orosz, O. Pecha, P. Pecha a P. Štuk.

Pre nehody s niektorými funkcionármi Dunajplavby odišiel Milan Lisý aj s chlapcami z Dúb-
ravky do Lokomotívy Bratislava. „Po zániku tohto klubu sme spolu so synom Romanom založili Danube Ursus Bratislava –
vychádzajúc z tradície zápasenia a z klubu môjho otca Alfréda, ktorý zanikol v päťdesiatych rokoch minulého storočia.“

Prvá športová trieda

Tréningový proces nového klubu prebiehal na ZŠ Pekníkova. Milan Lisý spolu so synom Romanom a učiteľom tejto školy Jurajom Pružincom založili prvú športovú triedu v zápasení. Z jej absolventov sa medzi úspešných zápasníkov zaradili M. Hrbáček, Š. Šimkulič, G. Dávid, V. Lucian, P. Szabadoš, M. Briatka, P. Polóny, P. Kružic, V. Marek, L. Lehký, T. Nálepka, L. Koleňák, B. Blaščák, M. Ščevlík, T. Rataj, M. Konečný, T. Konečný, B. Tomaškovič, J. Szabó, R. Schmidt, M. Pacacha, A. Krasňanský a M. Polák.

Po úmrtí hlavného sponzora zápasníkov Danube Ursus Bratislava Jozefa Svobodu si klub pod svoje krídla zobral Michal Hrbáček, otec jedného z jeho zverencov. Poskytol im na tréningy špecializovanú halu v Lamači. V roku 2008 dosiahol Milan Lisý dôchodcovský vek a ukončil svoju bohatú kariéru zápasníka, funkcionára či trénera. Zápasenie sa síce z Dúb-
ravky vytratilo, ale Milan Lisý naďalej žije v mestskej časti. Jeho rukami prešli podľa jeho slov stovky mladých Dúb-
ravčanov.

Zápasenie harmonicky a všestranne rozvíja celé ľudské telo. Záujem o tento šport pretrváva aj pod vplyvom úspechov minulých generácií. V uplynulom desaťročí možno pozorovať zvýšený záujem ženského pohlavia o toto odvetvie.

Hokejisti „behajú“, bedmintonisti už pinkajú

Hurá! Konečne trénujeme!

Text: Jozef Petrovský

Vmáji sa po dvoch mesiacoch poznačených obavami z koronavírusu začal postupne u nás opäť rozbiehať život. Vyrazili sme za nákupmi aj do ďalších obchodov, otvorili sa terasy, priblížili sme sa k normálu. Viac dôvodov na optimizmus majú aj športovci. S viacerými obmedzeniami začali opäť trénovať. V Dúbravke znova spustili tréningový proces hokejová HOBA, volejbalová Bilíkova, bedmintonový DBK a aj oba futbalové kluby.

„Od pondelka 18. mája sa začali v klube už aj spoločné tréningy. Pre kategórie predprípravky, prípravky a žiakov HOBY ešte dobrovoľné – vzhľadom na zdravotnú situáciu v našej republike a taktiež na celom svete,“ informoval nás športový riaditeľ hokejového klubu Branislav Semančík. Pochopiteľne, ľad nemajú k dispozícii, preto bolo možné hokejistov vidieť na vonkajších ihriskách či lúkach nielen v Dúbravke, ale aj v Karlovej Vsi, na Kolibe či inde. Podmienkou účasti detí a hráčov vyšších vekových kategórií na tréningoch je, aby boli úplne zdraví, bez nariadeného karanténneho opatrenia ošetrovateľom a predchádzajúce dva týždne nesmeli prísť do styku s osobou, ktorá ochorela prenosnou infekčnou chorobou. V klube stále pozorne sledujú situáciu ohľadom pandémie a na svojej webovej stránke poskytovali vždy nové informácie. Poučení boli taktiež všetci tréneri, hráči sa museli riadiť ich nariadeniami. Dezinfekčné prostriedky na ruky zabezpečil klub a prostredníctvom hlavných trénerov ich dostali všetci hráči a tréneri počas daných opatrení na každom spoločnom tréningu k dispozícii.

Trénujú na betóne

Volejbalistky ŠŠK Bilíkova sú dlhé roky najlepším športovým kolektívom v Dúbravke. Ako vnímajú súčasnú situáciu hráčky? „Hurá, opäť trénujeme! Dočkali sme sa. Aj keď obmedzene a za dodržiavania nariadení, ale predsa sa hýbeme, pinkáme, v poli ‚čapeme‘, na betóne veľmi nepadáme, celé telo pomaly zaťažujeme. Naše juniorské družstvo sa postupne rozbehlo v tréningovom procese, už sa zapojili ďalšie hráčky a družstvá. Stále však pristupujeme k tréningom veľmi zodpovedne!“

Súťaže pozastavené

Dúbravský bedmintonový klub už mal mať za sebou dve kolá v druhej lige. Všetky súťaže v bedmintonu však boli pozastavené na neurčito. Druhá liga mala naplánované štyri kolá a je predpoklad, že všetky sa odohrajú na jeseň. Súťaž možno skrátiť o jedno či dve kolá. Najhorší scenár by bol zrušiť celý aktuálny ročník.

Ako prežívala karanténu líderka družstva a najúspešnejšia športovkyňa Dúbravky za minulý rok Lucia Vojteková? „Bolo to veľmi náročné obdobie. Som rada, že som zmaturovala aj bez záverečných skúšok

a nemusím už sedieť na knižkami. Veľmi mi chýbali tréningy a všeobecne bedminton. Snažila som sa všetko nahradiť domácim posilňovaním, behom a bicyklovaním. Keď sa dalo, chodila som s rodinou do prírody.“ Lucia a jej spoluhráči sa dočkali a už od tretej májovej dekády opäť začali spoločne trénovať.

Objavili sa už na trávniku

Futbalový klub Dúbravka má v súťažiach osem mládežníckych mužstiev a ďalšie tri nesúťažné kategórie. Funkcionári klubu si najprv urobili prieskum medzi rodičmi. „Väčšinou rodičia súhlasili s tréningami, a tak sme už 13. mája začali za prísnych bezpečnostných opatrení trénovať v popoludňajších hodinách,“ povedal nám manažér klubu Miroslav Janky mladší.

Aj druhý futbalový dúbravský klub FKP začal s tréningom. V polovici mája sa na trávniku najprv objavili mladší a starší žiaci, o týždeň sa k nim pridali mladší futbalisti z prípraviek a predprípraviek. Ako nás informoval šéf FKP Štefan Gubrica, klub komunikoval so všetkými rodičmi. Až na malé výnimky všetci súhlasili s tým, aby sa ich deti zúčastňovali na tréningoch.

V čase uzávierky tohto čísla Dúbravských novín nebolo ešte známe, či naši mladí futbalisti dohrajú tento ročník. Bratislavský futbalový zväz totiž ako jediný región zatiaľ len pozastavil súťaže do konca mája. S tréningom už v polovici uplynulého mesiaca začali aj futbalistky FK Dúbravka. Aj druhú ligu žien prerušili do konca mája, v čase tvorby tohto článku nebol známy jej ďalší osud.

Vynáška:

HOBA - hlavní tréneri na sezónu 2020/2021

Predprípravka a prípravka:

Ľubomír Líška

Mladší žiaci: Erik Weissmann

Starší žiaci: Martin Tekáč

Kadeti: Filip Tallo

Dorast: Miroslav Huntata

Juniori: Martin Gálik

Opatrenia – Slovenský futbalový zväz

Slovenský futbalový zväz vydal k opatreniu Úradu verejného zdravotníctva SR vo veci prevádzky vonkajších športovísk pre bezkontaktný šport nasledovné usmernenie, ktoré plnili oba naše kluby:

Tréningy prebiehali v máji na ihrisku bez prítomnosti verejnosti, rodičov či iných osôb okrem nevyhnutne potrebných členov realizačného tímu.

Umožnilo sa aj využívanie športovísk v areáloch škôl za podmienok uvedených v tomto usmernení a za podmienok, ktoré vydala mestská časť Dúbravka.

Skupina futbalistov aktívne zapojených do tréningovej činnosti na jednom ihrisku nesmela v rovnakom čase presiahnuť päť osôb. Pritom bolo možné vytvoriť na ihrisku viaceré skupiny, ak na jednu pripadla plocha najmenej 30 × 30 m.

Skupina futbalistov čakajúcich na zapojenie do tréningu musela zotrvať v bezpečnej vzdialenosti, v rozstupoch a dodržiavať ďalšie pravidlá, ktoré platia v rámci všeobecných opatrení.

Medzi aktívne zapojenými futbalistami a ostatnými osobami sa musela zachovávať vzdialenosť najmenej dva metre.

Hráči trénujúci na ihrisku neboli povinní pri výkone mať prekryté horné dýchacie cesty.

Všetky ostatné osoby, ktoré sa zúčastnili na tréningu, alebo sa nachádzali na športovisku, museli povinne mať prekryté horné dýchacie cesty. Výnimkou bol tréner, ktorý musel byť v dostatočnej vzdialenosti od trénujúcich hráčov.

Na tréningu sa nevykonávali kontaktné aktivity, ako napríklad súboje dvoch, resp. viacerých hráčov.

Na ihriskách musela byť k dispozícii nádoba s prostriedkom na dezinfekciu rúk.

Platil zákaz využívať súvisiace vnútorné priestory štadióna, najmä spoločné šatne, umyvárne, sprchy a podobné zariadenia.

Po skončení tréningu bola vykonaná dezinfekcia všetkých použitých lôpt a tréningových pomôcok.

Bolo povinnosťou futbalistov priniesť si a používať výhradne vlastnú nádobu na vodu označenú vlastným menom.

Pri striedaní skupín hráčov, ktorí trénovali na ihrisku, museli tréneri zabezpečiť dostatočný čas a priestor na dodržanie bezpečnej vzdialenosti meniacich sa futbalistov a dohliadali na vykonanie dezinfekcie použitého športového náčinia.

Určená osoba musí uchovať záznam o účasti osôb na tréningu v rozsahu meno, priezvisko, dátum a čas pobytu.

V súčasnom období je dôležitá najmä alergologická anamnéza mladých futbalistov, lebo v najbližších dňoch budú vrcholiť ťažkosti alergikov – slzenie, opuchy a svrbenie očí, nádcha, kašeľ, kýchanie. Tieto prejavy by mohli mylne poukazovať na nákazu COVID-19.